

ΑΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.

Τίτλος Πτυχιακής Εργασίας:

**«Σχέδιο Καποδίστριας και σχέδιο Καλλικράτης. Σύγκριση
των 2 σχεδίων: Η περίπτωση του Δήμου Ηρακλείου
Αττικής.»**

ΜΗΛΑΘΙΑΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Α.Μ.: 13376

ΡΑΦΤΗ ΕΛΕΝΗ Α.Μ.: 11533

Επιβλέπων Καθηγητής: ΠΑΠΑΗΛΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ, 2017

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

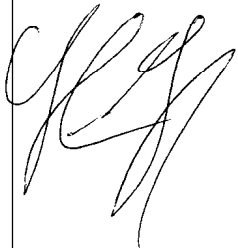
Ο / Η κάτωθι υπογεγραμμένος / η Μηλοδινάκης Γιάννης....., του Εμμανουήλ....., του φοιτητής του Τμήματος..... Λογιστικής....., του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ., πριν αναλάβω την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας μου, δηλώνω ότι ενημερώθηκα για τα παρακάτω :

«Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε) αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο του συγγραφέα, όσο και του Ιδρύματος και θα πρέπει να έχει μοναδικό χαρακτήρα και πρωτότυπο περιεχόμενο.

Απαγορεύεται αυστηρά οποιοδήποτε κομμάτι κειμένου της να εμφανίζεται αυτούσιο ή μεταφρασμένο από κάποια άλλη δημοσιευμένη πηγή. Κάθε τέτοια πράξη αποτελεί προϊόν λογοκλοπής και εγείρει θέμα Ηθικής Τάξης για τα πνευματικά δικαιώματα του άλλου συγγραφέα. Αποκλειστικός υπεύθυνος είναι ο συγγραφέας της Π.Ε, ο οποίος φέρει και την ευθύνη των συνεπειών, ποινικών και άλλων, αυτής της πράξης.

Πέραν των όποιων ποινικών ευθυνών του συγγραφέα, σε περίπτωση που το Ίδρυμα του έχει απονείμει Πτυχίο, αυτό ανακαλείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος με νέα απόφασή της, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, του αναθέτει εκ νέου την εκπόνηση Π.Ε με άλλο θέμα και διαφορετικό επιβλέποντα καθηγητή. Η εκπόνηση της εν λόγω Π.Ε πρέπει να ολοκληρωθεί εντός τουλάχιστον ενός ημερολογιακού βμήνου από την ημερομηνία ανάθεσής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18, παρ. 5 του ισχύοντος Εσωτερικού Κανονισμού.»

Ο Δηλών

Ημερομηνία

5/6/2008

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο / Η κάτωθι υπογεγραμμένος / η ΡΑΦΗ ΕΛΕΝΗ....., του
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, του φοιτητής του Τμήματος..... ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ.....
του Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ., πριν αναλάβω την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας μου, δηλώνω
ότι ενημερώθηκα για τα παρακάτω :

«Η Πτυχιακή Εργασία (Π.Ε) αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο του
συγγραφέα, όσο και του Ιδρύματος και θα πρέπει να έχει μοναδικό χαρακτήρα και πρωτότυπο
περιεχόμενο.

Απαγορεύεται αυστηρά οποιοδήποτε κομμάτι κειμένου της να εμφανίζεται αυτούσιο ή
μεταφρασμένο από κάποια άλλη δημοσιευμένη πηγή. Κάθε τέτοια πράξη αποτελεί προϊόν
λογοκλοπής και εγείρει θέμα Ηθικής Τάξης για τα πνευματικά δικαιώματα του άλλου
συγγραφέα. Αποκλειστικός υπεύθυνος είναι ο συγγραφέας της Π.Ε, ο οποίος φέρει και την
ευθύνη των συνεπειών, ποινικών και άλλων, αυτής της πράξης.

Πέραν των όποιων ποινικών ευθυνών του συγγραφέα, σε περίπτωση που το Ίδρυμα του
έχει απονείμει Πτυχίο, αυτό ανακαλείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η
Συνέλευση του Τμήματος με νέα απόφασή της, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, του
αναθέτει εκ νέου την εκπόνηση Π.Ε με άλλο θέμα και διαφορετικό επιβλέποντα καθηγητή. Η
εκπόνηση της εν λόγω Π.Ε πρέπει να ολοκληρωθεί εντός τουλάχιστον ενός ημερολογιακού
δμήνου από την ημερομηνία ανάθεσής της. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο
άρθρο 18, παρ. 5 του ισχύοντος Εσωτερικού Κανονισμού.»

Ο Δηλών

Ραφή

Ημερομηνία

5/6/2017

Περίληψη

Στην παρούσα εργασία γίνεται μια προσπάθεια να διερευνηθούν λεπτομερώς οι αλλαγές, που επέφερε το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), σε σύγκριση με το προηγούμενο Πρόγραμμα «Καποδίστριας» που ίσχυε από το 1997 μέχρι και το 2010. Με την ψήφιση του νόμου 3852/2010, «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», λαμβάνουν χώρα ριζικές αλλαγές ως προς τη δομή και τη διοικητική οργάνωση της χώρας. Οι ρυθμίσεις του νόμου, αναφορικά με τους ΟΤΑ Α΄ βαθμού, στοχεύουν κυρίως στη δημιουργία νέων και ισχυρών δήμων, οι οποίοι θα είναι ικανοί να συμβάλλουν στη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης μιας περιοχής και τη παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους δημότες, ταυτόχρονα με την εξεύρεση τρόπων μείωσης του λειτουργικού τους κόστους.

Η σύγκριση μεταξύ των Προγραμμάτων «Καποδίστριας» και «Καλλικράτης» εξετάζεται με τη βοήθεια συγκεκριμένων αριθμοδεικτών οι οποίοι προέρχονται από την ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Στην εν λόγω εργασία εξετάζεται η περίπτωση του Δήμου Ηρακλείου Αττικής για τη περίοδο 2010 (προ «Καλλικράτη») και 2011 (μετά «Καλλικράτη»), καθώς και συμπληρωματικά για τα έτη 2012, 2014 και 2015. Τα αποτελέσματα από την ανάλυση των αριθμοδεικτών δείχνουν ότι το υφιστάμενο πρόγραμμα παρουσιάζει μια βελτιωμένη εικόνα του δήμου στους περισσότερους δείκτες. Σημαντικό ωστόσο είναι το πρόβλημα της κατάλληλης αξιοποίησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων που ο δήμος διαθέτει, καθώς και η αυξημένη δανειακή του επιβάρυνση

Λέξεις-Κλειδιά: Πρόγραμμα «Καλλικράτης», Πρόγραμμα «Καποδίστριας», Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), Δήμοι, Ανάλυση Οικονομικών Στοιχείων ΟΤΑ με Αριθμοδείκτες, Δήμος Ηρακλείου Αττικής.

Abstract

In this thesis is made an attempt to investigate in detail the changes made by the "Kallikratis" Plan to Local Authorities (LAs), compared with the previous "Kapodistrias" Plan which ran from 1997 to 2010. In 2010, with the enactment of law 3852/2010, "New Architecture of Local Government and Decentralized Administration - Kallikratis Plan", radical changes taking place regarding the structure and administrative organization of the country. The law arrangements regarding LAs of A degree, primarily aimed at creating new and powerful municipalities, which will be able to contribute to promoting the local development of a region and providing quality service to the citizens, along with finding ways for reducing operating costs.

The comparison between "Kapodistrias" and "Kallikratis" Plans in this thesis is examined with the help of specific ratios that are derived from the analysis of financial statements. This thesis examines the case of the Municipality of Heraklion Attica for the period 2010 (before "Kallikratis" Plan) and 2011 (after "Kallikratis" Plan) and complementary for the years 2012, 2014 and 2015. The results of the analysis show that the existing program presents an improved image of the municipality in most indicators, but remains a relatively major problem of the proper utilization of assets that the municipality has, as well as its indebtedness.

Keywords: "Kallikratis" Plan, "Kapodistrias" Plan, Local Authorities (LAs), Municipalities, Financial Data Analysis of LGOs with ratios, Municipality of Heraklion Attica.

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη	4
Abstract	5
1 Εισαγωγή	8
2 Ιστορική Αναδρομή Σύστασης και Οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.	12
2.1 Η σημασία της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	12
2.2 Η Δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πριν την εφαρμογή του Σχεδίου Καποδίστρια.....	14
3 Το πρόγραμμα «Καποδίστριας».	22
3.1 Το Σχέδιο «Καποδίστριας».	22
3.2 Ιστορική Αναδρομή του Σχεδίου «Καποδίστριας».....	22
3.3 Λόγοι εφαρμογής του Σχεδίου «Καποδίστριας» και προβλήματα κατά την εφαρμογή του.....	23
4 Το Πρόγραμμα «Καλλικράτης».....	28
4.1 Εισαγωγή.....	28
4.2 Το Σχέδιο «Καλλικράτης».	29
5 Σημαντικότερες αλλαγές που επέφερε το Σχέδιο «Καλλικράτης»	33
5.1 Σύγκριση παλαιού και νέου Σχεδίου	33
5.2 Βασικές αλλαγές που αφορούν τα κυβερνητικά στελέχη των νέων δήμων..37	
5.2.1 Αλλαγές στην εσωτερική διακυβέρνηση των δήμων.....	38
5.2.2 Αλλαγές που αφορούν τις Δημοτικές Επιχειρήσεις-Νομικά πρόσωπα. 39	
5.2.3 Κατάργηση του δημαρχοκεντρικού συστήματος.....	39
5.2.4 Αλλαγές που αφορούν τον έλεγχο των ΟΤΑ.	40
5.2.5 Προώθηση της συλλογικότητας και διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων. 42	
5.3 Αρμοδιότητες Δήμων και Κοινοτήτων	43

6	Οικονομικές Επιπτώσεις του Προγράμματος «Καλλικράτη»: Οικονομική Σύγκριση του Δήμου Ηρακλείου Αττικής προ και μετά «Καλλικράτη».....	55
6.1	Οι επιπτώσεις του Προγράμματος «Καλλικράτη» στους ΟΤΑ.....	55
6.2	Ανάλυση Οικονομικών Στοιχείων ΟΤΑ με Αριθμοδείκτες: Η περίπτωση του Δήμου Ηρακλείου Αττικής.	58
6.3	Ανάλυση και σύγκριση αριθμοδεικτών του δήμου για τη περίοδο 2010-2011. 61	
6.4	Ανάλυση και σύγκριση αριθμοδεικτών του δήμου για τη περίοδο 2012-2015. 63	
7	Συμπεράσματα και Προτάσεις.....	66
	Βιβλιογραφία	68
	Παράρτημα.....	71

1 Εισαγωγή

Στο Σύνταγμα της Ελλάδος, σύμφωνα με τον νόμο που ψηφίστηκε από την Η' Αναθεωρητική Βουλή των Ελλήνων την 27^η Μαΐου του 2008, στο Άρθρο 102 ορίζεται ότι (Βουλή των Ελλήνων, 2013):

1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, η άσκηση αρμοδιοτήτων που συντελούν αποστολή του Κράτους
2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως νόμος ορίζει.
3. Με νόμο μπορεί να προβλέπονται για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, αναγκαστικοί ή εκούσιοι σύνδεσμοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που διοικούνται από αιρετά όργανα.
4. Το κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία που συνιστάται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος νομιμότητας ασκείται, όπως νόμος ορίζει. Πειθαρχικές ποινές στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκτός από τις περιπτώσεις που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία, επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται κατά πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές, όπως νόμος ορίζει.
5. Το κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την

απόδοση και κατανομή, μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το κράτος. Κάθε μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων.»

Τα όσα αναφέρονται παραπάνω για τον συγκεκριμένο νόμο ορίζουν απλώς ορισμένες γενικές έννοιες σχετικά με την λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και τις σχέσεις μεταξύ αυτών και του κράτους, με την έννοια της κεντρικής διοίκησης. Ειδικότερα, όσον αφορά τη λειτουργία τους, η ελληνική πολιτεία, για να διευκολύνει τους στόχους που καλείται να επιτύχει, κατά καιρούς, και ανάλογα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της εκάστοτε κυβέρνησης, θεσπίζει διάφορα «Προγράμματα» ή «Σχέδια» ούτως ώστε να παρέχει καλύτερο συντονισμό και βελτίωση της ποιότητας της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Κατ' επέκταση, την περίοδο την οποία δημοσιεύτηκε η εν λόγω αναθεωρημένη έκδοση, το Πρόγραμμα το οποίο ήταν σε ισχύ ήταν το Πρόγραμμα ή Σχέδιο «Καποδίστριας», όπως ονομάστηκε αργότερα ο νόμος 2539/97 ο οποίος δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α' 244/1997 «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» το έτος 1997(Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 1997). Ωστόσο, η διοικητική διαίρεση που προέκυψε με αυτόν τον νόμο ίσχυσε μέχρι το τέλος του 2010, οπότε και αντικαταστάθηκε από τη νέα διοικητική διαίρεση που προβλέπει το λεγόμενο Σχέδιο «Καλλικράτης» το οποίο έχει ισχύ μέχρι και σήμερα(Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Έτσι, το Πρόγραμμα ή Σχέδιο «Καλλικράτης» ή ακριβέστερα η «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» ονομάζεται ο νόμος 3852/2010 που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α' 87/2010, με τον οποίο διαφοροποιείται σημαντικά η διοικητική διαίρεση της χώρας ενώ ταυτόχρονα επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων, καθώς και ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι σχετικές αρμοδιότητές τους. Το εν λόγω πρόγραμμα ψηφίστηκε από τη Βουλή των Ελλήνων το Μάιο του 2010 και έμμεσα από τις σχετικές διατάξεις του ενεργοποιήθηκε άμεσα με τη δημοσίευσή του στο ΦΕΚ τον Ιούνιο του 2010, ώστε να διεξαχθούν βάσει αυτών οι Δημοτικές-Περιφερειακές εκλογές τον Νοέμβριο του ίδιου έτους. Στην πλήρη μορφή του, ο εν

λόγω νόμος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2011(Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει το περιεχόμενο των δύο Σχεδίων, «Καποδίστριας» και «Καλλικράτης» και εν συνεχεία να προχωρήσει σε μια συγκριτική ανάλυση αυτών, τόσο σε θεωρητικό αλλά και σε πρακτικό επίπεδο. Το τελευταίο έχει να κάνει με την οικονομική ανάλυση του κάθε προγράμματος με τη βοήθεια οικονομικών δεικτών, η οποία θα οδηγήσει σε πιο φανερά συμπεράσματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα κάθε σχεδίου στη βελτίωση της ποιότητας των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα:

Το πρώτο κεφάλαιο θα παρουσιάσει μία σύντομη ιστορική αναδρομή σχετικά με τη σύσταση και οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα,

Το δεύτερο κεφάλαιο θα παρουσιάσει με πιο αναλυτικό τρόπο το περιεχόμενο και τις αλλαγές που επέφερε το Σχέδιο «Καποδίστριας» στην τοπική αυτοδιοίκηση,

Το τρίτο κεφάλαιο θα παρουσιάσει με πιο αναλυτικό τρόπο το περιεχόμενο και τις αλλαγές που επέφερε το Σχέδιο «Καλλικράτης» στην τοπική αυτοδιοίκηση,

Το τέταρτο κεφάλαιο θα δώσει έμφαση στις σημαντικότερες αλλαγές που επέφερε το Σχέδιο «Καλλικράτης» στη δημόσια διοίκηση, καθώς και στις αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων, ένας από τους βασικούς οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης,

Το πέμπτο κεφάλαιο εξειδικεύει περισσότερο την ανάλυση, παρουσιάζοντας τα οικονομικά αποτελέσματα που επέφερε το Σχέδιο «Καλλικράτης» για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Παράλληλα, σε αυτό κεφάλαιο θα παρουσιαστεί και μία μελέτη περίπτωσης δήμου όσον αφορά την οικονομική ανάλυση του μέσω συγκεκριμένων οικονομικών αριθμοδεικτών, πριν και μετά την εφαρμογή του Σχεδίου «Καλλικράτης».

Τέλος, το έκτο κεφάλαιο συνοψίζει όλη την ανάλυση που περιγράφηκε στα προηγούμενα κεφάλαια, παρουσιάζοντας τα βασικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν τόσο από το θεωρητικό όσο και από το πρακτικό μέρος της εργασίας. Η

εργασία ολοκληρώνεται με τη διατύπωση ορισμένων προτάσεων που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν για καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα.

2 Ιστορική Αναδρομή Σύστασης και Οργάνωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.

2.1 Η σημασία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η ύπαρξη της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα δεν αποτελεί τωρινό φαινόμενο αλλά η σύσταση και η οργάνωση της χρονολογείται αρκετά χρόνια πριν, ήδη από τη σύσταση του νεοελληνικού κράτους. Οι ρίζες της όμως, ανάγονται στην Αρχαία Ελλάδα, όπου αναπτύχθηκε και εδραιώθηκε η πρώτη μορφή ένωσης στην ιστορία του ανθρώπου, η 'κοινότητα', που συνεχίστηκε και κατά την διάρκεια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Σε μεγάλο βαθμό όμως, ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης αναπτύχθηκε στα χρόνια της τουρκοκρατίας, όταν ένας μεγάλος αριθμός ελληνικών κοινοτήτων (π.χ. Αμπελάκια Λάρισας, Δημητσάνα Αρκαδίας κ.α.) ανέπτυξαν έναν βαθμό αυτοδιοίκησης και έγιναν κέντρα τοπικού πολιτισμού(Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Ιδιαίτερα όσον αφορά την κοινότητα, αυτή αποτελεί στοιχείο της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς τόσο η οργάνωση της πόλης όσο και η σύσταση ολόκληρων εθνών που έλαβαν χώρα σε μεταγενέστερα στάδια ανάπτυξης της κοινωνίας προήλθαν ουσιαστικά από αυτή τη μορφή ένωσης ανθρώπων. Με άλλα λόγια, η ιδέα της ανάπτυξης ολόκληρων πόλεων και εθνών τη σήμερα ημέρα προήλθε από την ιστορική έννοια της κοινότητας και η ιδέα αυτή τη καθιστά ως μία φυσική ένωση ή μία φυσική μονάδα ανθρώπων(Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Για μία μακρά χρονική και ιστορική περίοδο, η έννοια της κοινότητας συνέπιπτε, τουλάχιστον στον μεγαλύτερο της βαθμό, με την έννοια της πολιτείας. Στην φάση εκείνη, οι δήμοι και οι κοινότητες αποτελούσαν τοπικούς αυτοδιοικούμενους σχηματισμούς, με βασικότερα χαρακτηριστικά τους κοινούς θεσμούς και νόμους, καθώς και τα κοινά συμφέροντα και τους κοινούς τρόπους δράσης των ανθρώπων, στη προσπάθεια τους για επιβίωση και ανάπτυξη. Έτσι, με τη πάροδο του χρόνου, οι κοινότητες άρχιζαν να ενσωματώνουν σιγά σιγά κάθε μορφής κοινωνική λειτουργία, η οποία εκτεινόταν από το στάδιο οργάνωσης της παραγωγής και διανομής των απαραίτητων αγαθών και υπηρεσιών στο σύνολο των ανθρώπων

που απάρτιζαν τις κοινότητες, έως και την προσφορά κοινωνικών παροχών (π.χ. ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, πρόνοια, εκπαίδευση, τοπική άμυνα κλπ). Επομένως, τα μέλη τόσο των δήμων όσο και των κοινοτήτων λάμβαναν άμεσα ένα μερίδιο ευθυνών και υποχρεώσεων απέναντι στην τοπική αυτοδιοίκηση ώστε να συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη δυνατή αντιμετώπιση των κοινών υποθέσεων και στόχων τους (Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Σε αυτό το στάδιο λοιπόν, παρατηρείται ότι η τοπική αυτοδιοίκηση αποτέλεσε την κυρίαρχη θεμελιακή λειτουργία οργάνωσης και διοίκησης μιας μικρής ομάδας ανθρώπων. Δηλαδή, ήταν η ουσία η οποία συνέβαλλε στον σχηματισμό των πρώτων φυσικών κοινωνικών ενώσεων, έχοντας ως κοινούς στόχους την ανάπτυξη, την οργάνωση και τη δράση εντός του τόπου στον οποίο κατοικούσαν. Κατά συνέπεια, η ιστορική αυτή περίοδος υποδηλώνει ότι η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί τη μόνη μορφή διοίκησης η οποία εμπεριείχε κάθε αναγκαία και δυνατή μορφή λειτουργίας που συναντάται σήμερα σε μορφές διοίκησης ολόκληρων εθνών, ακόμα και επιχειρήσεων και οργανισμών με τοπική ή εθνική ή παγκόσμια εμβέλεια (Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Αργότερα όμως, καθώς άρχιζαν να σχηματίζονται οι πρώτες κοινότητες, ο τοπικός πληθυσμός διαρκώς, κατά μέσο όρο, αυξανόταν και άρα δημιουργήθηκε για πρώτη φορά η ανάγκη για οργάνωση και διοίκηση ενός ευρύτερου συνόλου ανθρώπων που η ίδια τοπική αυτοδιοίκηση δε θα μπορούσε από μόνη της να διαχειριστεί. Για τον λόγο αυτόν, συστάθηκε η μορφή της πολιτείας ή του κράτους με χαρακτήρα κεντρικής (συγκεντρωτικής) εξουσίας όπου θα περίμενε κανείς ότι οι δήμοι και οι κοινότητες θα μεταβάλλονταν απλώς σε διοικητικές υποδιαιρέσεις της κεντρικής διοίκησης, έτσι η τοπική αυτοδιοίκηση θα ήταν απλώς μια βοηθητική λειτουργία της. Αντίθετα, τα ιστορικά δεδομένα με τη πάροδο του χρόνου απέδειξαν έμπρακτα ότι οι δήμοι και οι κοινότητες διατήρησαν έναν αυτοτελή χαρακτήρα όντας φυσικές ενώσεις ανθρώπων, κάτω από οποιοδήποτε κοινωνικό σύστημα και σύγχρονης μορφής διακυβέρνησης (Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Τελευταίο, αλλά όχι και λιγότερο σημαντικό που αξίζει να συζητηθεί σε αυτό το σημείο ότι είναι ότι, καθ' όλη τη πορεία εξέλιξης της τοπικής αυτοδιοίκησης,

τουλάχιστον στον ελλαδικό χώρο, οι άνθρωποι, ίσως από ένστικτο ή από αισθήματα αγάπης και συμφιλίας με τον τόπο στον οποίο κατοικούσαν, θεωρούσαν τον δήμο και τη κοινότητα σαν φυσικό τους περιβάλλον δραστηριότητας. Αυτό σημαίνει ότι επιθυμούσαν να συμμετέχουν στις κοινές υποθέσεις, συχνά με άμεσο και πρακτικό τρόπο και δύσκολα μπορούσαν να παραιτηθούν από το δικαίωμα τους αυτό. Συνεπώς, στη σύγχρονη μορφή κοινωνιών που συναντούμε σήμερα, όπου το κύριο χαρακτηριστικό που τις διαφοροποιεί από τις παλαιότερες μορφές κοινωνικής οργάνωσης είναι ότι η ανθρώπινη δραστηριότητα εξαρτάται τόσο από τοπικούς όσο και από υπερεθνικούς παράγοντες, οι δήμοι και οι κοινότητες θεωρούνται ταυτόχρονα αυτοδιοικούμενοι τοπικοί οργανισμοί και υποδιαιρέσεις του κράτους. Δηλαδή, η τοπική αυτοδιοίκηση είναι μία βοηθητική λειτουργία της κεντρικής εξουσίας αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και οργανικό στοιχείο για κάθε μορφή διοίκησης(Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

2.2 Η Δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πριν την εφαρμογή του Σχεδίου Καποδίστρια.

Στην Ελλάδα, πριν την εφαρμογή των Σχεδίων Καποδίστρια και Καλλικράτη επικρατούσαν άλλα αντίστοιχα σχέδια οργάνωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθένα από τα οποία είχε μια ιδιαίτερη σημασία ανάλογα και με τη χρονική περίοδο στην οποία είχε αναπτυχθεί.

Οι πρώτες βάσεις οι οποίες τέθηκαν για την σύσταση και διαμόρφωση ενός σύγχρονου συστήματος τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν τα χρόνια που ακολούθησαν μετά την Ελληνική Επανάσταση για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού. Συγκεκριμένα, το 1828, ο Ιωάννης Καποδίστριας γίνεται ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδος και καθιερώνει τις Κοινοτικές και Επαρχιακές Δημογεροντίες. Η διαμόρφωση αυτού του συστήματος αυτοδιοίκησης φαίνεται πως προήλθε από αντιλήψεις και απόψεις που ο ίδιος ο Καποδίστριας μετέφερε στην Ελλάδα (προτού έρθει στον ελληνικό χώρο ήταν υπουργός εξωτερικών της Ρωσικής Αυτοκρατορίας), επηρεαζόμενος μάλιστα και από αντίστοιχες πρακτικές (κυρίως από τη Γαλλία) σχετικά με την διοικητική διαίρεση και τοπική διοίκηση της χώρας (Παπαρηγόπουλος, 1993; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Αναλυτικότερα, το εν λόγω σύστημα αυτοδιοίκησης που εισήγαγε και εφάρμοσε ο Καποδίστριας φαίνεται πως ήταν περισσότερο ένα σύστημα στο οποίο η τοπική διοίκηση ήταν σε μεγάλο βαθμό ίδια με την κεντρική διοίκηση (δεν υπήρχε αυτοδιοίκηση), η οποία και ήλεγχε άμεσα την πρώτη, παρά ένα σύστημα στο οποίο συνυπήρχαν ανεξάρτητα η κεντρική και η τοπική διοίκηση. Όσον αφορά τη διοικητική διαίρεση, ο Καποδίστριας διαίρεσε τα εδάφη του ελληνισμού σε 13 τμήματα ή νομούς, καθώς σε 62 επαρχίες, πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Από την άλλη πλευρά, για τη διοίκηση κάθε τμήματος, αρμόδιος για την άσκηση διοικητικών καθηκόντων ήταν ο επίτροπος του κάθε τμήματος ο οποίος ήταν παράλληλα και αντιπρόσωπος της κυβέρνησης ενώ για τη διοίκηση κάθε επαρχίας, πόλης, κωμόπολης και χωριού, αρμόδιο όργανο ήταν οι δημογεροντίες (Παπαρρηγόπουλος, 1993; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Μετά τον θάνατο του Καποδίστρια το 1831, η ελληνική πολιτεία έκανε σημαντικά βήματα ώστε να θεσπίσει ένα σύγχρονο και συνάμα πιο αποτελεσματικό σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης. Ένα από αυτά ήταν η θέσπιση του Νόμου «Περί συστάσεως των Δήμων» στις 27 Δεκεμβρίου 1833. Σε αυτή τη περίπτωση, η τοπική αυτοδιοίκηση διαρθρώνεται σε επίπεδο δήμων οι οποίοι είχαν διαβαθμιστεί σε τάξεις (μεγέθη) και αντικατέστησαν ουσιαστικά το σύστημα των επαρχιακών και κοινοτικών δημογεροντιών. Η τάξη ή το μέγεθος κάθε δήμου ποίκιλλε ανάλογα με τον πληθυσμό του ενώ η γεωγραφική έκταση του κάθε δήμου προσδιορίστηκε από τα αντίστοιχα γεωφυσικά και γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του. Έτσι, με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά, δημιουργήθηκαν 3 τάξεις δήμων οι οποίες ήταν οι εξής (Παπαρρηγόπουλος, 1993; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015):

- α' τάξη με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους,
- β' τάξη με πληθυσμό 2.000-10.000 κατοίκους,
- γ' τάξη με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους.

Κατά την πρώτη εφαρμογή του παραπάνω νόμου δημιουργήθηκαν 750 δήμοι οι οποίοι όμως αργότερα, με βάση τον Νόμο 16 22/9/1840 μειώθηκαν σε 250 για λόγους οικονομικής στενότητας αλλά και ως συνέπεια του εισαχθέντος επαρχιακού συστήματος το 1836, αλλάζοντας ουσιαστικά το νομαρχιακό καθεστώς που είχε εφαρμόσει ο Καποδίστριας (Παπαρρηγόπουλος, 1993).

Σε σχέση με τον Νόμο του 1833, το περιεχόμενο του νόμου δεν διαφοροποιείται σημαντικά ως προς τον σκοπό και την τάξη του κάθε δήμου απλά σημειώνεται ότι η διαβάθμιση των δήμων σε τάξεις απέβλεπε σε μια περισσότερο ευέλικτη σύνθεση των δημοτικών διαμερισμάτων αλλά και σε μια πιο αποτελεσματική οργάνωση και λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Από το περιεχόμενο ολόκληρου του νόμου δεν προκύπτει διαφοροποίηση του σκοπού των δήμων ανάλογα με την τάξη που ανήκε ο καθένας και έτσι μπορεί να υποθέσει κανείς ότι η διαβάθμιση σε τάξεις απέβλεπε στη διαφορετική σύνθεση των δημοτικών αρχών για μια περισσότερο αποτελεσματική λειτουργία και διοίκηση (Παπαρρηγόπουλος, 1993).

Ο Νόμος του 1833 όμως ίσχυσε για 80 συνεχή χρόνια με μικρές μόνο μεταβολές, μεταξύ των οποίων ήταν και ο Νόμος του 1840 ο οποίος δεν προσέθεσε ουσιαστικά κάτι καινούργιο στην διοικητική διαίρεση και οργάνωση των δήμων. Έτσι, η δομή του συστήματος τοπικής αυτοδιοίκησης δεν άλλαξε σχεδόν καθόλου παρά μόνο στο ότι ο αριθμός των δήμων, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 1890, ανήλθε σε 442 από 250 (που ήταν με βάση τον Νόμο του 1840): 27 δήμοι ανήκαν στην α' τάξη, 356 στην β' τάξη και 59 στην γ' τάξη. Η αύξηση αυτή των δήμων οφειλόταν, ως επί το πλείστον, στην προσάρτηση συγκεκριμένων εδαφικών περιοχών στον ελληνικό χώρο, κυρίως περιοχές και επαρχίες της Θεσσαλίας και της Ηπείρου (Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Τάτσος, 1999; Μπεσίλα-Βήκα, 2004).

Επιπλέον, ο Νόμος του 1833, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύς του, χαρακτηριζόταν από μία τάση δημιουργίας μεγάλων δήμων, μέσα από τη συνένωση μικρών χωριών, είτε μεταξύ τους είτε με άλλες πόλεις και κωμοπόλεις που βρίσκονταν σε όμορες γεωγραφικές περιοχές του δήμου. Ωστόσο, δεν υπήρχαν σε καμία γραπτή πηγή οι λόγοι που θα δικαιολογούσαν την δημιουργία μεγάλων δήμων (Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Τάτσος, 1999; Μπεσίλα-Βήκα, 2004).

Η έλευση του 20^{ου} αιώνα, βρήκε την ελληνική πολιτεία αντιμέτωπη με οικονομικές δυσχέρειες και έντονη πολιτική αστάθεια. Η πολιτική των δήμων έπρεπε να προσαρμόζεται κάθε τόσο στην αντίστοιχη πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης, γι' αυτό και κρίθηκε σκόπιμη μια πιο αποτελεσματική διάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης. (Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Τάτσος, 1999; Μπεσίλα-Βήκα, 2004).

Ένας Νόμος ο οποίος αποτέλεσε ίσως σταθμό στην εξέλιξη του Συστήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα ήταν ο Νόμος ΔΝΖ' «Περί συστάσεως δήμων

και κοινοτήτων», ο οποίος θεσπίστηκε στις 10 Φεβρουαρίου 1912. Έτσι, σύμφωνα με τον νόμο, η διοικητική διαίρεση της πολιτείας και η διάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης περιελάμβαναν τις ακόλουθες αλλαγές σε σχέση με τους παρελθόντες νόμους (Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Γεωργογιάννης, 2008):

α) Η επαναφορά του νομαρχιακού συστήματος από τον Ιωάννη Κωλέττη, αντί του επαρχιακού που ίσχυε μέχρι πρότινος,

β) Η καθιέρωση για πρώτη φορά ενός συγκεκριμένου Συντάγματος του Ελληνικού Κράτους που αφορούσε την τοπική αυτοδιοίκηση (Το Σύνταγμα του 1864, βάσει του άρθρου 105, καθόριζε τον τρόπο εκλογής των δημοτικών αρχών) και

γ) Η προσπάθεια του Χαρίλαου Τρικούπη το 1875 να προβεί σε συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις που αφορούσαν τη διοίκηση του νομού και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Παρόλα αυτά, οι προτάσεις τις οποίες πρότεινε δεν εφαρμόστηκαν πλήρως αλλά παρέμειναν απλώς σχέδια νόμων.

Με βάση τα παραπάνω, μπορεί να ειπωθεί ότι ο Νόμος του 1912 μετέβαλλε ριζικά την μορφή της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα καθώς οι διατάξεις του αποτέλεσαν τον ακρογωνιαίο λίθο για όλες τις μετέπειτα νομοθετικές μεταρρυθμίσεις σχετικά με την τοπική αυτοδιοίκηση. Ως προς τη δομή βέβαια, ελάχιστες μεταβολές επήλθαν με τον εν λόγω νόμο (Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Γεωργογιάννης, 2008).

Η πρώτη και συνάμα πιο ουσιαστική μεταβολή που επήλθε με τον Νόμο του 1912 ήταν η επαναφορά του θεσμού της κοινότητας, έτσι ώστε η τοπική αυτοδιοίκηση να συγκροτεί μονάδες τόσο σε επίπεδο δήμου όσο και σε επίπεδο κοινότητας. Αναλυτικότερα, το άρθρο 1 του νόμου αυτού ορίζει ότι οι δήμοι αποτελούν τις πρωτεύουσες των νομών και τις πόλεις με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους, ενώ οι κοινότητες συγκροτούν περιοχές με πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων και, με βάση ορισμένες προϋποθέσεις, ακόμη και με πληθυσμό μικρότερο των 300 κατοίκων (Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Γεωργογιάννης, 2008).

Το ζήτημα του ελαχίστου ορίου πληθυσμού που έπρεπε να είχε μία πόλη για να χαρακτηριστεί ως δήμος αποτέλεσε αντικείμενο έντονης συζήτησης κατά τη διαδικασία εισήγησης του παραπάνω νόμου. Μάλιστα, στην επιτροπή η οποία ήταν αρμόδια για την εισήγηση του νόμου αυτού, ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου πρότεινε

το όριο αυτό να καθορισθεί στους 5.000 κατοίκους. Όμως, η επιτροπή απέρριψε κατά πλειοψηφία τη πρόταση αυτή και έτσι παρέμεινε σε ισχύ το όριο των 10.000 κατοίκων(Δαράκη, 1995; Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Γεωργογιάννης, 2008).

Μια ακόμη σημαντική μεταβολή που επήλθε με τον Νόμο του 1912 ήταν ο σχηματισμός συνδέσμων κοινοτήτων οι οποίοι, σύμφωνα με το Άρθρο 85, είχαν τη δυνατότητα να ιδρύουν ιδιαίτερο νομικό πρόσωπο «...προς θεραπείαν κοινών τοπικών συμφερόντων ή εκτέλεσιν κοινών τοπικών υπηρεσιών». Η διάταξη αυτή, ανεξάρτητα από το κατά πόσο εφαρμόστηκε στη πράξη, έδινε κάποιες λύσεις όσον αφορά τα προβλήματα που δημιουργούσε η προσκόλληση στην καθαρά στενή έννοια της τοπικής βάσης για την ίδρυση κοινοτήτων, καθώς και η έλλειψη β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Ιδιαίτερα το τελευταίο αποτέλεσε ένα εξίσου σημαντικό θέμα το οποίο απασχόλησε έντονα τη μετέπειτα κυβερνητική πολιτική για την τοπική αυτοδιοίκηση (Γεωργογιάννης, 2008).

Μετά από τη πάροδο αρκετών χρόνων και δεκαετιών, το 1954 δημοσιεύεται ο νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας, αφού προηγουμένως υφίστατο η συνταγματική διάταξη του άρθρου 99 του Συντάγματος του 1952. Με βάση τον Κώδικα αυτόν, η δομή της τοπικής αυτοδιοίκησης παρέμεινε ως έχει από τον Νόμο του 1912 αλλά το μόνο που άλλαξε ήταν το ελάχιστο όριο για τον πληθυσμό των κοινοτήτων, το οποίο ορίστηκε στους 500 κατοίκους (Γεωργογιάννης, 2008).

Αργότερα, καθορίζεται νέο Σύνταγμα του 1968 το οποίο, βάσει του άρθρου 121, παρ. 1, όριζε ότι η τοπική αυτοδιοίκηση απαρτίζεται από τους δήμους και τις κοινότητες, νόμος ο οποίος δεν άφησε πολλά περιθώρια για εφαρμογή διαφορετικής διάρθρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης πέραν αυτής του α' βαθμού (Γεωργογιάννης, 2008).

Κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής δικτατορίας, η οποία διήρκησε 7 χρόνια, δεν πραγματοποιήθηκε κάποια σημαντική κυβερνητική μεταρρύθμιση όσον αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση.

Κατά τη διάρκεια της μεταπολίτευσης, δηλαδή από το 1974 και μετά, υπήρξε μια αμηχανία όσον αφορά το θέμα της τοπικής αυτοδιοίκησης, γι' αυτό και συνεχίστηκε η τάση να μην υπάρχει κάποια ουσιαστική παρέμβαση από τη μεριά της πολιτείας. Παρόλα αυτά, στις αρχές της δεκαετίας του '80 υπήρξε μία σημαντική

προσπάθεια για ριζική αλλαγή του τοπίου της τοπικής αυτοδιοίκησης με την εισήγηση και εφαρμογή τριών εκσυγχρονιστικών νόμων (Γεωργογιάννης, 2008):

Ο πρώτος ήταν ο Νόμος 1080/1980 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης διατάξεων τινών της περί των προσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων» ο οποίος αποσκοπούσε στη διαμόρφωση ενός πιο ορθολογικού συστήματος προσόδων, ιδιαίτερα για τους δήμους και τις κοινότητες(Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 1980; Γεωργογιάννης, 2008).

Ο δεύτερος ήταν ο Νόμος 1069/1980 «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως», ο οποίος και αποτέλεσε την πρώτη οργανωμένη προσπάθεια για εκτεταμένη ιδιωτικοποίηση δημοτικών υπηρεσιών. Η εισήγηση του πραγματοποιήθηκε αφότου η ελληνική πολιτεία έλαβε σχετικό δάνειο από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) λόγω των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν για την προσχώρηση της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Ο νόμος αυτός ήταν εξίσου σημαντικός με τον πρώτο καθώς αυξήθηκαν οι αρμοδιότητες των δημοτικών επιχειρήσεων, κυρίως σε δραστηριότητες όπως συγκέντρωση, μεταφορά και διάθεση των περιβαλλοντικών απορριμμάτων και για κατασκευή και λειτουργία εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων(Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 1980; Γεωργογιάννης, 2008).

Ο τρίτος και τελευταίος εκσυγχρονιστικός νόμος της περιόδου αυτής ήταν ο Νόμος 1065/1980 «Περί Κυρώσεως Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα». Ο νόμος αυτός ήταν εξίσου σημαντικός με τους υπόλοιπους δύο καθώς καθιερώνεται τεκμήριο αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις (άρθρο 22), προστίθενται νέες αποκλειστικές αρμοδιότητες (άρθρο 23) και καθιερώνεται ενδεικτική απαρίθμηση τρεχουσών αρμοδιοτήτων (άρθρο 24). Επιπλέον, ο νόμος αυτός επέτρεψε για πρώτη φορά τη δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων, δηλαδή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) που το καθένα συστάθηκε σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή της Ελλάδας (δήμο ή κοινότητα) με σκοπό τη διοίκηση τοπικών ζητημάτων. Οι επιχειρήσεις αυτές ονομάζονται αλλιώς Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και ο σύγχρονος τους χαρακτήρας προήλθε ήδη από την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Νόμου του 1912. Έτσι, οι διατάξεις του νέου νόμου απέβλεπαν σε έναν νέο και αναπτυξιακό ρόλο των ΟΤΑ, δίνοντας τη δυνατότητα να

δημιουργούν (οι ΟΤΑ) κερδοσκοπικές εταιρείες για τη ρύθμιση τοπικών ζητημάτων(Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 1980; Γεωργογιάννης, 2008).

Αργότερα, σημειώθηκαν περισσότερες κυβερνητικές πρωτοβουλίες για την οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα, με τον Νόμο 1270/1982«Δημοτική Αποκέντρωση-Λαϊκή Συμμετοχή-Διοικητική Αυτοτέλεια» η τοπική αυτοδιοίκηση επεκτείνεται στις μεγάλες πόλεις από τα συμβούλια στο εκάστοτε διαμέρισμα όπου ανήκαν, στους υπόλοιπους ΟΤΑ από τα συνοικιακά συμβούλια και από τους παρέδρους που είχαν ορισθεί ως αυτοτελείς στον εκάστοτε συνοικισμό τους και ο οποίος διέθετε τουλάχιστον 75 κατοίκους(Τομαρά- Σιδέρη, 1999; Γεωργογιάννης, 2008).

Έπειτα, με τον Νόμο 1416/1984 «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της Δημοτικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ενίσχυση της αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της τοπικής αυτοδιοίκησης», διευκολύνεται σημαντικά η συνεργασία των ΟΤΑ με άλλους δημόσιους φορείς, κατά κύριο λόγο μέσα από την επιτόπια παροχή υπηρεσιών και την υλοποίηση τοπικών έργων τα οποία χρηματοδοτούνταν τόσο από τους προϋπολογισμούς της τοπικής περιοχής όσο και από τον τακτικό προϋπολογισμό ή τα προγράμματα δημοσίων επενδύσεων. Επίσης, παρέχεται στους ΟΤΑ η δυνατότητα απασχόλησης προσωπικού από τον έναν φορέα στον άλλο και αυτό στάθηκε ιδιαίτερα ωφέλιμο για όσους ΟΤΑ αδυνατούσαν να προσλάβουν εξειδικευμένο προσωπικό(Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 1994; Γεωργογιάννης, 2008).

Τα επόμενα χρόνια σημειώθηκε υψηλή συμμετοχή των τοπικών φορέων σε κοινοτικά προγράμματα, ιδιαίτερα στο Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΑΠΤΑ), το οποίο ήταν ένα υποπρόγραμμα των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ), και στα προγράμματα που αφορούσαν τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ). Ταυτόχρονα, με τον Νόμο 1828/1989 «Αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις» προστέθηκαν περισσότεροι εθνικοί πόροι στους οποίους συμμετείχαν οι ΟΤΑ, οι επονομαζόμενοι 'κεντρικοί αυτοτελείς πόροι', οι οποίοι προέρχονταν από ποσοστά επί φόρων που εισέπραττε η πολιτεία και εν συνεχεία τα απέδιδε στους ΟΤΑ. Επίσης, ο αριθμός των δημοτικών επιχειρήσεων αυξήθηκε σημαντικά αυτή τη περίοδο(Γεωργογιάννης, 2008; Γεωργογιάννης, 2008).

Τέλος, έπειτα από αρκετές προσπάθειες πολλών δεκαετιών, η ελληνική πολιτεία αποφάσισε την αναγκαστική συνένωση ενός μεγάλου αριθμού ΟΤΑ καθώς η ύπαρξη μεγάλου αριθμού δήμων και κοινοτήτων καθιστούσε τη διοίκηση και την οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης δύσκολη και χρονοβόρα. Η συνένωση αυτή αποφασίστηκε και υλοποιήθηκε με τον Νόμο 2539/1997 «Συγκρότηση Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης», ο οποίος είναι περισσότερο γνωστός ως πρόγραμμα «Ιωάννης Καποδίστριας»(Γεωργογιάννης, 2008). Αναλυτική παρουσίαση του περιεχομένου του προγράμματος αυτού θα γίνει στο επόμενο κεφάλαιο.

3 Το πρόγραμμα «Καποδίστριας».

3.1 Το Σχέδιο «Καποδίστριας».

Ο Νόμος ή το Σχέδιο «Καποδίστριας», όπως αναφέρθηκε συνοπτικά και στο τέλος του προηγούμενου κεφαλαίου, είναι η πιο κοινή ονομασία του Νόμου 2439/1997 που δημοσιεύτηκε το 1997 από την Ελληνική Πολιτεία. Το Σχέδιο αυτό επέφερε αρκετές σημαντικές αλλαγές σε σχέση με τους προηγούμενους νόμους που εφαρμόστηκαν, γι' αυτό και αποτελεί σταθμό στην εξέλιξη του συστήματος τοπικής αυτοδιοίκησης στη χώρα. Η χαρακτηριστικότερη αλλαγή ήταν η συνένωση ενός μεγάλου αριθμού κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους έτσι ώστε να εξασφαλιστεί μια πιο αποτελεσματική οργάνωση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 1997; Γεωργογιάννης, 2008). Ο Νόμος αυτός ήταν σε ισχύ μέχρι το τέλος του 2010, οπότε και αντικαταστάθηκε από έναν νέο νόμο, γνωστός και ως Σχέδιο «Καλλικράτης», ο οποίος προέβλεπε νέα διοικητική διαίρεση των ΟΤΑ (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010; Λαδιάς, 2014).

Ο Νόμος αυτός ονομάστηκε Σχέδιο «Καποδίστριας» καθώς πήρε το όνομα του από τον πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδος, Ιωάννη Καποδίστρια, μετά την απελευθέρωση της χώρας από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Βέβαια, η κατάργηση ορισμένων κοινοτήτων σε ορισμένες περιοχές προκάλεσαν κάποιες έντονες αντιδράσεις, κάτι το οποίο στη συνέχεια το Ελληνικό Κράτος προσπάθησε να διευθετήσει¹. Ως ένα επακόλουθο αυτών των αντιδράσεων, το 2006, η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε μία τροπολογία στην οποία αναγνωρίστηκαν επισήμως ως ανεξάρτητες κοινότητες η Τσαρίτσανη Λάρισας, το Βραχάσι Λασιθίου και τα Ζωνιανά Ρεθύμνου (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2006).

3.2 Ιστορική Αναδρομή του Σχεδίου «Καποδίστριας».

Το Σχέδιο «Καποδίστριας» δεν προέκυψε αυτόματα ως ιδέα τη περίοδο όπου αυτό εφαρμόστηκε αλλά το περιεχόμενο του αντλεί αρκετές από τις νομολογίες και τις διατάξεις προηγούμενων νόμων τις οποίες προσπάθησε είτε να βελτιώσει είτε να καταργήσει. Οι νόμοι αυτοί παρουσιάστηκαν κατά χρονολογική σειρά στο προηγούμενο κεφάλαιο. Έτσι, η βασική ιδέα του σχεδίου προήλθε από το γεγονός ότι

¹<http://www.hri.org/news/greek/eragr/2006/06-03-01.eragr.html#01>

ο Ιωάννης Καποδίστριας ήταν ο πρώτος άνθρωπος στην χώρα ο οποίος εμπνεύστηκε πριν πολλά χρόνια την διοικητική διαίρεση της χώρας και συνάμα την οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο στόχος του ήταν να μεταφέρει ουσιαστικές αρμοδιότητες από τις δημογεροντίες, δηλαδή τα σώματα των κοινοτήτων, σε κυβερνητικά όργανα που είχαν διοριστεί από τον ίδιο, κι έτσι η πράξη αυτή χαρακτηρίστηκε από πολλούς ως ‘οργάνωση της εσωτερικής διοίκησης’ (Παπαδουκάκης, 2005).

Επομένως, η έμπνευση αυτή του Καποδίστρια για τον νέο ρόλο που καλούνταν να διαδραματίσουν οι κοινότητες έγινε πράξη περί το 1833, στις απαρχές της σύστασης του νεοελληνικού κράτους, από τον βασιλέα Όθωνα καθώς ο ίδιος εκχώρησε σε εντεταλμένους υπαλλήλους την αρμοδιότητα άσκησης της διοίκησης των δήμων. Παράλληλα, η έντονη αμφισβήτηση που τέθηκε γύρω από το θεσμό των δημογεροντιών, η επικράτηση των κοτζαμπάσηδων και η ταυτόχρονη διαμόρφωση ενός ελληνικού συστήματος διοικητικής κοινοτικής ιεραρχίας, το οποίο ήταν συμπληρωματικό με την αντίστοιχη της οθωμανικής διοίκησης, αποτέλεσαν βασικά στοιχεία και διδάγματα μεταγενέστερων Ελληνικών Κυβερνήσεων σχετικά με την οργάνωση της τοπικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής. Έτσι από τον νόμο του 1833 αντλήθηκαν πολλά και σημαντικά στοιχεία στο Σχέδιο «Καποδίστριας» παρ’ όλες τις υπάρχουσες διαφορές σε ορισμένα θέματα οργάνωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης (Παπαδουκάκης, 2005).

Τέλος, σε ένα βαθμό το Σχέδιο «Καποδίστριας» άντλησε σημαντικά στοιχεία και από τον Νόμο του 1912 καθώς ο τελευταίος αποσκοπούσε στην επανεισαγωγή της αρχής της αυτοτέλειας της διοίκησης των κοινοτήτων και τη καθιέρωση μιας νέας, διαφορετικής από τις προηγούμενες, πολιτικής του νεοσυσταθέντος ελληνικού κράτους. Κάτι τέτοιο φαίνεται πως υιοθετήθηκε και στον Νόμο του 1997 με σκοπό να αλλάξει ριζικά το σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας(Παπαδουκάκης, 2005).

3.3 Λόγοι εφαρμογής του Σχεδίου «Καποδίστριας» και προβλήματα κατά την εφαρμογή του.

Πέρα από τους ιστορικούς λόγους οι οποίοι κατέστησαν σημαντική την θέσπιση ενός σύγχρονου νόμου ο οποίος θα αντλεί σημαντικά στοιχεία και ιδέες από το παρελθόν και ιδιαίτερα την εποχή που ήταν Κυβερνήτης της Ελλάδος ο Ιωάννης Καποδίστριας, υπήρχαν ωστόσο και άλλοι λόγοι που κατέστησαν δυνατή την

εφαρμογή του Σχεδίου «Καποδίστριας» για την ριζική ανάπλαση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτοί είχαν πρωτίστως οικονομικό περιεχόμενο και εντάσσονταν κυρίως στους σχεδιασμούς και τα προγράμματα που εκπονούνταν στο πλαίσιο της ΕΕ. Συνοπτικά, οι λόγοι αυτοί ήταν οι ακόλουθοι (Παπαδοκάκης, 2005):

1. Υπερβολικά μεγάλος αριθμός κοινοτήτων, ο οποίος προκαλούσε πολλές δυσκολίες στην οργάνωση και κατανομή των διαθέσιμων πόρων της ελληνικής οικονομίας,
2. Η ελλιπής απορρόφηση των κονδυλίων των προγραμμάτων της ΕΕ από τους δήμους και τις κοινότητες λόγω αναποτελεσματικότητας της υποδομής τους, κάτι που οδήγησε σε σημαντικές καθυστερήσεις στην υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών.
3. Η υπερβολική κρατική επιχορήγηση προς τις κοινότητες για την συντήρηση τους, η οποία θα έπρεπε να μειωθεί και έτσι οι κοινότητες να συγχωνευτούν σε ευρύτερους, και πιο οικονομικά ισχυρότερους, ΟΤΑ.
4. Η έντονη αστυφιλία (δηλαδή η μαζική, μόνιμη μετακόμιση κατοίκων, ιδίως των νέων από τις μικρές κοινότητες στις μεγαλουπόλεις προς αναζήτηση καλύτερης τύχης) που είχε παρατηρηθεί εδώ και πολλά χρόνια στη χώρα, γι' αυτό και κρίθηκε σκόπιμη η αναζωογόνηση της ζωής στην επαρχία (αποκέντρωση).

Από τους παραπάνω λόγους, ο τέταρτος ήταν αυτός που αποσκοπούσε το Ελληνικό Κράτος να υλοποιήσει στη μακροχρόνια περίοδο, γι' αυτό και έτυχε διαφορετικής αντιμετώπισης. Παρόλα αυτά, παρά τις όποιες εξαγγελίες της τότε κυβέρνησης για την διαμόρφωση μιας ειδυλλιακής ζωής στην ύπαιθρο, με την παράλληλη άνοδο του βιοτικού επιπέδου σε αυτήν, η πραγματικότητα επέφερε διαφορετικά αποτελέσματα που απείχαν σημαντικά από αυτά τα οποία είχαν αρχικώς προγραμματιστεί με τον νόμο "Καποδίστριας". Παρά το γεγονός ότι η εφαρμογή του νέου νόμου συνέβαλε σε μια ταχύτερη απορρόφηση των ευρωπαϊκών κοινοτικών κονδυλίων, μείωσε τις κρατικές επιχορηγήσεις για τη συντήρηση των κοινοτήτων και συνένωσε μεγάλο αριθμό κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους, η αναμόρφωση της υπαίθρου δεν ολοκληρώθηκε σύμφωνα με το πρόγραμμα. Κι αυτό γιατί οι οικονομικές δυσχέρειες εξακολουθούσαν να παραμένουν στην αγροτική ζωή λόγω

διαρθρωτικών προβλημάτων, κάτι που διόγκωσε το πρόβλημα της αστυφιλίας. Ακόμα και η συνένωση των δήμων και κοινοτήτων στα επονομαζόμενα 'δημοτικά διαμερίσματα', όπως αναφέρθηκε, προκάλεσε έντονες αντιδράσεις από τους κατοίκους αυτών. Αυτό οδήγησε στην βαθμιαία εγκατάλειψη της υπαίθρου στις καταργούμενες κοινότητες και στην μαζική έλευση των στην έδρα του νέου δήμου (Παπαδουκάκης, 2005).

Επιπλέον, σημαντικά εμπόδια προκλήθηκαν από την ελλιπή χρηματοδότηση έργων από τη μεριά της ΕΕ. Αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι αρμόδιοι θεσμοί της ΕΕ κράτησαν αρνητική στάση απέναντι στη χρηματοδότηση έργων που αφορούσαν άμεσα τη ζωή των κατοίκων στους δήμους και τις κοινότητες, όπως π.χ. για έργα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, δημιουργία και αναβάθμιση πολιτιστικών κέντρων, αναπαλαίωση κτιρίων κλπ. τα οποία θεώρησαν ως 'μη αποδοτικά' και τα μόνα έργα στα οποία υπήρχε μονομερής χρηματοδότηση, ήταν όσα αφορούσαν στην τουριστική ανάπτυξη. Οι τάσεις αυτές, από τη μεριά της ΕΕ διέλυσαν τις όποιες αυταπάτες είχαν προκληθεί για την έγκαιρη και μεγάλη χρηματοδότηση κοινοτικών έργων από τα κονδύλια της ΕΕ. (Παπαδουκάκης, 2005).

Ένα ακόμη πρόβλημα το οποίο ανέκυψε ήταν το ότι η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης έχασε διαχρονικά το νόημα της καθώς, ενώ στο παρελθόν θεωρήθηκε ως μια υποτιθέμενη ανεξαρτησία των τοπικών κοινωνιών για τη διαχείριση των τοπικών τους υποθέσεων, με την εφαρμογή του νέου νόμου προβλήθηκε περισσότερο ως ένα τοπικό κέντρο 'λαϊκής συμμετοχής'. Επιπροσθέτως, η ιεραρχική εσωτερική διάρθρωση που παρουσιάζεται με βάση τον νόμο συνεπάγεται ότι δεν είναι δυνατή οποιαδήποτε συμμετοχική προοπτική των δημοτών. Η συμμετοχική προοπτική εδώ ορίζεται ως η άμεση, ισότιμη και ισόνομη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, δηλαδή στην έκφραση και τοποθέτηση των ζητημάτων που τους αφορούν, στη λήψη των αναγκαίων αποφάσεων, στην εκτέλεση και τον διαρκή έλεγχο αυτών. Έτσι, παρά το γεγονός ότι επικυρώνονται οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης σε σχέση με τις αρμοδιότητες της κεντρικής εξουσίας, έμμεσα αυτή η διάρθρωση αποσκοπεί στην απλή διεκπεραίωση υποθέσεων που αφορούν την κεντρική εξουσία από τη πλευρά της τοπικής αυτοδιοίκησης (Παπαδουκάκης, 2005).

Αυτή λοιπόν ήταν η πραγματικότητα η οποία διαμορφώθηκε έπειτα από την υιοθέτηση και εφαρμογή του Σχεδίου «Καποδίστριας». Έτσι, οι αποφάσεις στις

οποίες ήταν αρμόδιες οι κοινότητες λαμβάνονταν ουσιαστικά από ένα κεντρικό δημοτικό συμβούλιο, στο οποίο συμμετείχε και ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου με δικαίωμα ψήφου. Για όσες δε κοινότητες είχαν πληθυσμό κάτω των 400 κατοίκων, είχαν δικαίωμα συγκρότησης τοπικού συμβουλίου αλλά και αντιπροσώπευσης στον αντίστοιχο δήμο της περιοχής. Παρόλα αυτά, σε αρκετές περιπτώσεις εμφανίζονταν αρκετά εμπόδια στην ισότιμη συμμετοχή των κοινοτήτων στην ευρύτερη περιοχή του δήμου, και κατ' επέκταση στην κεντρική εξουσία. Μεταξύ αυτών των προβλημάτων ήταν η τάση για μεγαλύτερη υποστήριξη εσωκομματικών συμφερόντων και η έντονη ανισότητα στην πληθυσμιακή κατανομή σε κάθε κοινότητα. Έτσι, ορισμένες κοινότητες αδυνατούσαν να εκλέξουν απευθείας δημοτικό συμβούλιο ενώ άλλες είχαν επιτύχει πλειοψηφία στα δημοτικά συμβούλια και, επομένως, ήταν αυτές οι οποίες απέσπασαν το μεγαλύτερο ποσοστό επιχορηγήσεων, κυρίως από τα κονδύλια της ΕΕ. Κατά συνέπεια, το όφελος, το οποίο αποκόμισαν οι μεγαλύτερες σε πληθυσμό κοινότητες εις βάρος των μικρότερων, ήρθε ουσιαστικά να δημιουργήσει ρήγματα στις όποιες ισότιμες σχέσεις συνεργασίας και αμοιβαίας συμμετοχής των κοινοτήτων στα κοινά (Παπαδουκάκης, 2005).

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω διαρθρωτικών προβλημάτων, οι διευρυμένοι ΟΤΑ με βάση τον νέο νόμο, έχοντας εξασφαλίσει μία ταχύτερη εισροή των κονδυλίων της ΕΕ, είχαν πλέον την δυνατότητα να υλοποιούν απερίσπαστοι τα μεγάλα έργα υποδομής, συχνά αγνοώντας τις όποιες τυχόν αντιδράσεις από τις τοπικές κοινωνίες για την επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα, η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τη μεριά της κεντρικής εξουσίας στην τοπική αυτοδιοίκηση, χωρίς όμως αυτή να συνοδεύεται από αντίστοιχη μεταφορά κατάλληλων πόρων, συνεπαγόταν και αύξηση του κόστους συντήρησης των περιφερειών στους νέους ΟΤΑ: προκειμένου να καλύψουν το κόστος αυτό, οι ΟΤΑ επέβαλλαν υψηλότερη δημοτική φορολογία και προχωρούσαν σε ιδιωτικοποίηση δημοτικών υπηρεσιών. Έτσι, οι νέοι διοικητικοί μηχανισμοί που επέφερε ο νέος νόμος συνέλλεγαν τα υπέρογκα δημοτικά τέλη τα οποία και προόριζαν για την υλοποίηση έργων στις έδρες των νέων δήμων, εν συνεχεία παρέδιδαν τις σχετικές υπηρεσίες των έργων σε τοπικούς εργολάβους και επιχειρηματίες και, εν τέλει, αυτό καθιστούσε την πλήρη υπαγωγή των μικρότερων κοινοτήτων στις επιλογές και τα θελήματα της διοίκησης της κεντρικής εξουσίας (Παπαδουκάκης, 2005).

Εν κατακλείδι, η εφαρμογή του Σχεδίου «Καποδίστριας» φαίνεται πως στράφηκε και ενδυνάμωσε το κυρίαρχο μοντέλο της συγκεντρωτικής εξουσίας, με έμφαση στην συνολική πολιτική και οικονομική ευημερία της χώρας. Όσο για την τοπική αυτοδιοίκηση, αυτή είχε συμπληρωματικό ρόλο και απλώς ήταν, στις περισσότερες περιπτώσεις, εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων της κεντρικής δημόσιας διοίκησης. Αυτή η τάση προκάλεσε την συχνή αντίσταση των τοπικών κοινωνιών με περισσότερο ή λιγότερο δυναμικές κινητοποιήσεις όπως π.χ. με καταλήψεις καταστημάτων και δρόμων στις κοινότητες, άρνηση προσφοράς ψήφου στις δημοτικές εκλογές, απεργίες κλπ. Αυτό οφειλόταν, όχι τόσο στα ζητήματα συμμετοχής όλων των κατοίκων των κοινοτήτων στις αποφάσεις και της εθελοντικής σύμπραξης με άλλες κοινότητες όσο στην άνιση μεταχείριση που είχαν οι τοπικές τους υποθέσεις στις αντίστοιχες άλλων κοινοτήτων με μεγαλύτερο πληθυσμιακό μέγεθος και μεγαλύτερη εσωκομματική υποστήριξη (Παπαδουκάκης, 2005).

4 Το Πρόγραμμα «Καλλικράτης».

4.1 Εισαγωγή.

Λόγω των εγγενών αδυναμιών που είχε σε συγκεκριμένα διοικητικά θέματα το Πρόγραμμα «Καποδίστριας», όπως αυτά αναφέρθηκαν και στο προηγούμενο κεφάλαιο, έγινε αντιληπτό ότι, προκειμένου να βελτιωθεί ουσιαστικά η αποτελεσματικότητα της οργάνωσης της δημόσιας διοίκησης, κατέστη αναγκαία η θέσπιση ενός νέου νόμου, ο οποίος θα αντιμετώπιζε τα προβλήματα αυτά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Έτσι, τον Μάιο του 2010, η Βουλή ψήφισε την εφαρμογή του νόμου 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», με βάση τον οποίο θεσπίζονται σημαντικές αλλαγές στη δομή και τη διοικητική οργάνωση της χώρας. Οι ρυθμίσεις του εν λόγω νόμου, αναφορικά με τους ΟΤΑ Α' βαθμού, στοχεύουν κυρίως προς την δημιουργία ισχυρών δήμων, οι οποίοι είναι ικανοί να συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών, παράλληλα με τη μείωση του λειτουργικού τους κόστους. (Χρυσανθάκης, 2010).

Ορισμένες από τις διατάξεις του νόμου αυτού, οι οποίες ψηφίστηκαν όπως αναφέρθηκε τον Μάιο του 2010 στη Βουλή των Ελλήνων, εφαρμόστηκαν άμεσα με τη δημοσίευση του νόμου αυτού στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.) υπ' αριθμόν 87/τ.Α'/2010, στις 7 Ιουνίου 2010, ούτως ώστε να διεξαχθούν με το νέο διοικητικό σύστημα οι δημοτικές και περιφερειακές εκλογές τον Νοέμβριο του ίδιου έτους. Στην πλήρη μορφή του, ο νόμος αυτός τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2011. Από εκεί και πέρα τέθηκε πλήρως σε εφαρμογή και το πρόγραμμα «Καλλικράτης», το οποίο είχε ως στόχο, αφενός την βελτίωση της τοπικής αυτοδιοίκησης σε διοικητικό, οικονομικό, πολιτικό και ηθικό επίπεδο και, αφετέρου, να προχωρήσει σε ριζική μεταρρύθμιση της κεντρικής εξουσίας, αναδεικνύοντας έτσι τον επιτελικό, συντονιστικό και ελεγκτικό χαρακτήρα της. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές δεν αφορούν πλέον μόνο μία βαθμίδα ή ομάδα φορέων αυτοδιοίκησης αλλά το σύνολο της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Έτσι, για την επίτευξη των στόχων αυτών, υιοθετείται μία νέα αντίληψη για την αυτοδιοίκηση η οποία δίνει έμφαση στην αποκέντρωση σημαντικών αρμοδιοτήτων, καθώς και στην αποκέντρωση προσωπικού, πόρων, λογοδοσίας και ευθύνης (Χρυσανθάκης, 2010).

4.2 Το Σχέδιο «Καλλικράτης».

Οι παραπάνω διοικητικές αλλαγές που επέφερε ο νόμος αυτός στην τοπική αυτοδιοίκηση της χώρας χαρακτηρίστηκαν ως αρκετά σημαντικές από την ελληνική κυβέρνηση εκείνη τη περίοδο, γι' αυτό και ονομάτισε τον νόμο αυτό ως «Σχέδιο Καλλικράτης», από την ονομασία που είχε εκ των προτέρων εισαχθεί προς συζήτηση στη Βουλή των Ελλήνων. Η ουσιαστικότερη αλλαγή που επέφερε πάντως το σχέδιο αυτό ήταν η σημαντική μείωση του αριθμού των φορέων της αυτοδιοίκησης και ειδικότερα (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010; Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015):

- Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή οι Δήμοι και οι κοινότητες συνενώνονται από 1.034 σε 325 Δήμους.
- Συνενώνονται περίπου 6.000 Νομικά Πρόσωπα και Δημοτικές Επιχειρήσεις των Δήμων σε λιγότερα από 2.000.
- Οι 56 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις μετατρέπονται σε 13 αιρετές περιφέρειες και θα διαχωρίζονται σε περιφερειακές ενότητες, ανάλογα με τα σημερινά όρια των περιφερειών.
- Οι 13 κρατικές περιφέρειες συγκροτούνται σε 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις.
- Η θητεία του δημάρχου και του περιφερειάρχη μετατρέπεται από τετραετή σε πενταετή με διεξαγωγή των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, παράλληλα με τις Ευρωεκλογές.

Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως, προκύπτει ότι το Σχέδιο «Καλλικράτης» αποτελεί ουσιαστικά μία συνέχεια ή, καλύτερα, μία βελτίωση του Σχεδίου «Καποδίστρια» η οποία συνδέεται με τη συνένωση των κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους. Αναφορικά με το όνομα του σχεδίου, αυτό πήρε το όνομα του από τον Καλλικράτη, ενός από τους δύο αρχιτέκτονες του Παρθενώνα (ο δεύτερος ήταν ο Ικτίνος) στην Ακρόπολη των Αθηνών (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010; Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Σε διοικητικό επίπεδο, το όραμα του σχεδίου αυτού ήταν η δημιουργία ενός σύγχρονου κράτους με μεγάλο αριθμό αποκεντρωμένων οργάνων τα οποία να έχουν

αποφασιστικό ρόλο στην άσκηση πολιτικής. Βασικός στόχος αυτών των οργάνων ήταν έτσι η οργανωμένη άσκηση της εξουσίας μέσω της μείωσης της γραφειοκρατίας, της αποκέντρωσης λειτουργιών που προηγουμένως ήταν αρμοδιότητα της κεντρικής εξουσίας, διεύρυνση της συμμετοχής του πολίτη στα κοινά και ενίσχυση της δημοκρατίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010; Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Στη περίπτωση αυτή προκύπτουν βασικά οφέλη τόσο για την ίδια τη πολιτεία όσο και για τους πολίτες της. Ειδικότερα, από τη μεριά του κράτους, τα οφέλη από την εφαρμογή αυτού του νόμου είναι τα εξής(Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015):

- Περιορισμός των λειτουργικών δαπανών του κράτους, καθώς και ύπαρξη κλίμακας σε ανθρώπινους και οικονομικούς πόρους,
- Δημοσιονομική εξυγίανση όσον αφορά την εξοικονόμηση πόρων και η συνακόλουθη στροφή της χώρας προς μία αναπτυξιακή τροχιά,
- Αύξηση της αποτελεσματικότητας τόσο των ΟΤΑ όσο και του κράτους γενικότερα και
- Αύξηση του βαθμού εμπιστοσύνης προς το υφιστάμενο σύστημα αυτοδιοίκησης.

Από την άλλη πλευρά, τα οφέλη που παρέχει το σχέδιο αυτό στους πολίτες της χώρας είναι τα ακόλουθα(Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015):

- Παροχή καλύτερης εξυπηρέτησης του πολίτη από τις δημόσιες υπηρεσίες και, παράλληλα, βελτίωση της ποιότητας ζωής του,
- Παροχή υψηλού επιπέδου και ποιότητας υπηρεσιών,
- Παροχή αποτελεσματικότερης πληροφόρησης και διάχυσης των πληροφοριών,
- Περιορισμός της σημασίας της απόστασης και
- Ενθάρρυνση της συμμετοχής του πολίτη στα κοινά.

Βάσει του σχεδίου αυτού, η ελληνική κυβέρνηση έθεσε ως κριτήριο ότι κάθε δήμος θα πρέπει να έχει τουλάχιστον 25.000 κατοίκους στα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης και τουλάχιστον 10.000 κατοίκους για τα πολεοδομικά συγκροτήματα της υπόλοιπης χώρας. Εξάιρεση σε αυτόν τον κανόνα αποτέλεσαν οι ορεινές περιοχές και τα νησιά (πλην της Εύβοιας και της Κρήτης), όπου στις πρώτες τέθηκε ως πληθυσμιακό κατώτατο όριο οι 2.000 κάτοικοι ενώ στις τελευταίες εφαρμόστηκε το ίδιο κριτήριο συν η λογική του τύπου «ένας δήμος ανά νησί»(Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Επιπλέον, λόγω του ότι τη περίοδο εφαρμογής του προγράμματος αυτού η ελληνική κυβέρνηση ανέλαβε σκληρά μέτρα λιτότητας λόγω των δεσμεύσεων της απέναντι στους δανειστές της χώρας, οι προβλέψεις του σχεδίου που αφορούσαν τις περικοπές εξόδων θα έπρεπε να βρίσκονται σε εναρμόνιση με τα εν λόγω μέτρα. Ειδικότερα, η εφαρμογή του Σχεδίου «Καλλικράτης» έλαβε χώρα προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που ανέκυψαν όταν ήταν σε ισχύ το Σχέδιο «Καποδίστριας». Βασικό επιχείρημα που δικαιολογούσε αυτή την αλλαγή ήταν ότι οι «Καποδιστριακοί Δήμοι», σύμφωνα με την τότε ελληνική κυβέρνηση, δεν κατάφεραν να πετύχουν τους τιθέμενους στόχους του προγράμματος και, κατ' επέκταση, η εφαρμογή του δεν συνοδεύτηκε από ουσιαστική μεταβολή του πολιτικού και διοικητικού συστήματος των Δήμων που προέκυψαν ως διεύρυνση των προηγούμενων. Αυτό με άλλα λόγια δεν οδήγησε τα πολιτικά όργανα και τους φορείς στην απόκτηση ενός επιτελικού και προγραμματικού ρόλου στην λειτουργία τους(Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Επίσης, οι δήμοι σύμφωνα με το σχέδιο «Καποδίστριας» δεν περιείχαν μεγάλο βαθμό δημοσιονομικής αποκέντρωσης και αυτό δεν διασφάλισε τις δομές και τις διαδικασίες για την εσωτερική τους αποκέντρωση. Ως αποτέλεσμα αυτού, η προαγωγή της συμμετοχής και της έκφρασης των πολιτών δεν βρίσκεται, ακόμη μέχρι και σήμερα, στα αναμενόμενα επίπεδα καθώς τα τοπικά συμβούλια και όργανα παρουσιάζουν ελλείψεις σε πόρους και τοπικά προγράμματα δράσης, καθώς και ανεπάρκειες σε ουσιαστική θεσμική λειτουργία(Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο ανάλυσης το Σχέδιο «Καλλικράτης» τέθηκε σε ισχύ προκειμένου να προτείνει θεσμικές αλλαγές που αφορούν κυρίως τους ΟΤΑ α'

βαθμού και μέχρι σήμερα κινείται, σε γενικές γραμμές, προς τη σωστή κατεύθυνση. Πρέπει να σημειωθεί όμως ότι θα πρέπει να αποσαφηνιστούν όλα τα προβλήματα που ενδεχομένως δημιουργεί το πρόγραμμα αυτό, ειδικά σε ό,τι αφορά θέματα χρηματοδότησης και ενίσχυσης της οικονομικής αυτοτέλειας των ΟΤΑ (Χρυσανθάκης, 2010; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015). Αναλυτικότερη περιγραφή όμως για τις οικονομικές επιπτώσεις που επέφερε το πρόγραμμα «Καλλικράτης» στους ΟΤΑ γίνεται στο Κεφάλαιο 6.

5 Σημαντικότερες αλλαγές που επέφερε το Σχέδιο «Καλλικράτης»

5.1 Σύγκριση παλαιού και νέου Σχεδίου

Όπως έχει αναφερθεί στο προηγούμενο κεφάλαιο, το Σχέδιο «Καλλικράτης» αποτελεί ουσιαστικά μία σημαντική διαφοροποίηση του προηγούμενου προγράμματος, δηλαδή του «Σχεδίου Καποδίστρια» και επιπλέον προσδίδει έναν περισσότερο αποκεντρωτικό ρόλο στην τοπική αυτοδιοίκηση παρά έναν συμπληρωματικό προς αυτόν της κεντρικής διοίκησης. Δεν έχουμε όμως μέχρι στιγμής αναφερθεί αναλυτικά πάνω στις αλλαγές τις οποίες επέφερε το σχέδιο «Καλλικράτης», το οποίο εξακολουθεί να ισχύει μέχρι και σήμερα. Επομένως, η σύγκριση μεταξύ των σχεδίων «Καποδίστριας» και «Καλλικράτης» παρατηρείται στις ακόλουθες περιπτώσεις (Φιωτάκη, 2015):

Δήμοι:

- Παλιό Καθεστώς (Σχέδιο «Καποδίστριας»): οι ΟΤΑ πρώτου βαθμού περιελάμβαναν συνολικά 910 Δήμους και 124 Κοινότητες. Οι περισσότεροι από τους δήμους αυτούς είχαν προκύψει από συνενώσεις το 1997 και διαιρούνταν σε δημοτικά διαμερίσματα.
- Νέο Καθεστώς (Σχέδιο «Καλλικράτης»): στους ΟΤΑ πρώτου βαθμού περιορίζεται ο αριθμός των Δήμων σε 325 μέσω εθελοντικών ή αναγκαστικών συνενώσεων. Παράλληλα, οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ αναλαμβάνουν ένα μέρος από τις αρμοδιότητες των νομαρχιών. Διαιρούνται σε Δημοτικές Ενότητες οι οποίες αποτελούν τους συνενωμένους δήμους και με τη σειρά τους οι ενότητες διαιρούνται σε Κοινότητες οι οποίες ταυτίζονται με τα παλαιά δημοτικά διαμερίσματα.

Νομαρχίες:

- Παλιό Καθεστώς: Αποτελούσαν τους ΟΤΑ δεύτερου βαθμού και είναι συνολικά 57 νομαρχίες και 19 επαρχεία. Ουσιαστικά αποτελούσαν τη διαίρεση της χώρας σε νομούς πλην της Νομαρχίας Αττικής.

- Νέο Καθεστώς: Οι Νομαρχίες καταργούνται.

Περιφέρειες:

- Παλαιό Καθεστώς: Οι Περιφέρειες ήταν συνολικά 13 και ο κύριος σκοπός τους ήταν ο συντονισμός των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού, ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεών τους και η εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής σε επίπεδο περιφέρειας. Επιπλέον, ο περιφερειάρχης διοριζόταν από την κεντρική διοίκηση, δηλαδή την εκάστοτε κυβέρνηση.
- Νέο Καθεστώς: Εξακολουθούν να παραμένουν οι 13 Περιφέρειες με τα ίδια γεωγραφικά όρια αλλά πλέον αντικαθιστούν τις νομαρχίες και άρα συγκροτούν τους ΟΤΑ δεύτερου βαθμού με αιρετό περιφερειάρχη και συμβούλιο. Ως αποτέλεσμα αυτού, αναλαμβάνουν μέρος των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών.

Αποκεντρωμένες Διοικήσεις:

1. Παλαιό Καθεστώς: Δεν υπήρχαν.
2. Νέο Καθεστώς: Δημιουργούνται συνολικά 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, των οποίων ο επικεφαλής είναι ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Γ.Γ.Α.Δ.) που διορίζεται από την κυβέρνηση. Αναλαμβάνουν ουσιαστικά ορισμένες από τις αρμοδιότητες των παλαιών περιφερειών.

Δημοτικές Επιχειρήσεις:

1. Παλαιό Καθεστώς: Στο σύνολο τους αποτελούνταν από 6.000 Νομικά Πρόσωπα και επιχειρήσεις που ανήκαν στους Δήμους.
2. Νέο Καθεστώς: Ο αριθμός τους μειώνεται σε περίπου 1.500 Νομικά Πρόσωπα και επιχειρήσεις των Δήμων λόγω συνενώσεων ή καταργήσεων.

Χρηματοδότηση ΟΤΑ:

1. Παλαιό Καθεστώς: Η χρηματοδότηση των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού προερχόταν κυρίως από κονδύλια του κρατικού προϋπολογισμού, ευρωπαϊκά και κοινοτικά προγράμματα, δημοτικά τέλη, ίδιους πόρους (π.χ. δημοτικές επιχειρήσεις, εκμίσθωση παραλιών και λατομείων κλπ.)

2. Νέο Καθεστώς: Τα προηγούμενα εξακολουθούν να ισχύουν αλλά προστίθεται επίσης και το μερίδιο από κρατικούς φόρους όπως τον ΦΠΑ, τον φόρο εισοδήματος και τον φόρο ακίνητης περιουσίας.

Αυτοδιοικητικές Εκλογές:

1. Παλιό Καθεστώς: Διεξάγονταν κάθε 4 χρόνια τον μήνα Οκτώβριο. Εκλογικά, αν ο πρώτος συνδυασμός δεν συγκέντρωνε περισσότερο από το 42%, οι εκλογές επαναλαμβάνονταν την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρωτευσάντων.
2. Νέο Καθεστώς: Σήμερα διεξάγονται κάθε 5 χρόνια τον μήνα Ιούνιο, μαζί με τις Ευρωεκλογές (πλην των εκλογών του 2010). Για την ανακήρυξη ενός συνδυασμού ως νικητή απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία αλλιώς η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρωτευσάντων.

Κατά συνέπεια, με το σχέδιο «Καλλικράτης» εισάγεται και επίσημα ο θεσμός της αποκεντρωμένης διοίκησης ο οποίος αντικαθιστά ουσιαστικά τις 13 Περιφέρειες από το σχέδιο «Καποδίστρια». Σε αυτές μεταφέρονται αρμοδιότητες των παλαιών περιφερειών και βάσει του Συντάγματος προβλέπεται η παραμονή τους υπό κεντρική διοίκηση. Ειδικότερα, οι 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις είναι οι εξής²:

1. Διοίκηση Αττικής, με έδρα την Αθήνα.
2. Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης, με έδρα τη Θεσσαλονίκη.
3. Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας, με έδρα τα Ιωάννινα.
4. Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, με έδρα τη Λάρισα.
5. Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με έδρα την Πάτρα.
6. Διοίκηση Αιγαίου, με έδρα τον Πειραιά.
7. Διοίκηση Κρήτης, με έδρα το Ηράκλειο.

Όσο για τις 13 περιφέρειες σύμφωνα με το ισχύον πρόγραμμα είναι οι εξής:

² <http://www.kallikratis.eu/>

1. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με έδρα την Κομοτηνή: αποτελείται από 5 νομούς και από 22 δήμους.
2. Κεντρικής Μακεδονίας με έδρα τη Θεσσαλονίκη: αποτελείται από 7 νομούς 38 δήμους.
3. Δυτικής Μακεδονίας με έδρα την Κοζάνη: αποτελείται από 4 νομούς 12 δήμους.
4. Θεσσαλίας με έδρα τη Λάρισα: αποτελείται από 4 νομούς και 26 δήμους.
5. Ηπείρου με έδρα τα Ιωάννινα: αποτελείται από 4 νομούς 18 δήμους.
6. Ιονίων νήσων με έδρα την Κέρκυρα: αποτελείται από 4 νομούς και 7 δήμους.
7. Δυτικής Ελλάδος με έδρα την Πάτρα: αποτελείται από 3 νομούς και 19 δήμους.
8. Στερεά Ελλάδος με έδρα τη Λαμία: αποτελείται από 5 νομούς και 24 δήμους.
9. Πελοποννήσου με έδρα την Τρίπολη: αποτελείται από 5 νομούς και 26 δήμους.
10. Αττικής με έδρα την Αθήνα: αποτελείται από 8 νομούς και 66 δήμους.
11. Κρήτης με έδρα το Ηράκλειο: αποτελείται από 4 νομούς και 24 δήμους.
12. Νοτίου Αιγαίου με έδρα την Ερμούπολη: αποτελείται από 2 νομούς και 34 δήμους.
13. Βορείου Αιγαίου με έδρα τη Μυτιλήνη: αποτελείται από 3 νομούς και 9 δήμους.

Σημειωτέον ότι Το Άγιο Όρος είναι το μοναδικό αυτοδιοίκητο τμήμα του ελληνικού κράτους.

Όσον αφορά τους 325 Δήμους, αυτοί παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα που βρίσκεται στις τελευταίες σελίδες της εργασίας.

5.2 Βασικές αλλαγές που αφορούν τα κυβερνητικά στελέχη των νέων δήμων.

Το Σχέδιο «Καλλικράτης», όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, μεταφέρει τις περισσότερες από τις αρμοδιότητες των πρώην νομαρχιών στους νέους δήμους. Ταυτόχρονα δε, σύμφωνα με το Άρθρο 59 του νόμου 3852/2010, μεταφέρονται και οι αντίστοιχες υπηρεσίες με το διαθέσιμο προσωπικό τους και τους υπάρχοντες οικονομικούς τους πόρους. Σημαντική είναι και η προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, όπως αυτή αναφέρεται στο Άρθρο 71. Μεταξύ άλλων, στο άρθρο αυτό προβλέπονται τα εξής (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010):

- Οι δήμοι είναι υποχρεωμένοι να έχουν ιδιαίτερο κατάστημα για τη στέγαση και τη λειτουργία των υπηρεσιών τους.
- Κάθε δήμος τηρεί τα βιβλία και τα αρχεία που είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.
- Ο δήμος διαθέτει επίσημη ιστοσελίδα. Σε αυτήν, εκτός των όσων ειδικότερα αναφέρονται στον νόμο αυτόν, δημοσιοποιούνται σε κάθε περίπτωση όλες οι αποφάσεις των οργάνων του, σύμφωνα με τα όσα ειδικότερα ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία.

Με βάση τα παραπάνω κριτήρια, αρκετοί νέοι δήμοι προσφέρουν ήδη σε μεγάλο βαθμό τις προαναφερόμενες ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους δημότες τους. Ο στόχος αυτών είναι η βελτίωση και ο ριζικός επανασχεδιασμός του συστήματος διακυβέρνησης των δήμων της χώρας. Ταυτόχρονα, δημιουργείται η Εκτελεστική Επιτροπή η οποία είναι υπεύθυνη για τη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τόσο θέματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης όσο και διάφορα άλλα θέματα. Σε αυτήν συμμετέχει ο δήμαρχος, οι αντιδήμαρχοι και ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Επίσης, προβλέπεται η σύσταση Ειδικών Επιτροπών Δημοτικού Συμβουλίου με γνωμοδοτικές και αποφασιστικές αρμοδιότητες. Ειδικότερα, οι βασικοί τομείς στους οποίους παρατηρήθηκαν βασικές αλλαγές σύμφωνα με το σχέδιο, παρουσιάζονται αμέσως παρακάτω.

5.2.1 Αλλαγές στην εσωτερική διακυβέρνηση των δήμων.

Σύμφωνα με το σχέδιο «Καλλικράτης», η εσωτερική διακυβέρνηση των νέων δήμων υφίσταται ορισμένες ανακατατάξεις. Η πρώτη από αυτές είναι η μείωση του αριθμού των τοπικών συμβούλων από 5 σε 3 στα δημοτικά διαμερίσματα με πληθυσμό κάτω των 1.000 κατοίκων και από 3 σε 1 στα δημοτικά διαμερίσματα με πληθυσμό όχι περισσότερο από 500 κατοίκους. Επίσης, αναφορικά με τα διαμερίσματα με πληθυσμό κάτω των 500 κατοίκων, το τοπικό συμβούλιο πρακτικά αντικαθιστά ένα συλλογικό όργανο, με έναν και μοναδικό τοπικό εκπρόσωπο (Χρυσανθάκης, 2010; Λαδιάς, 2014; Φιωτάκη, 2015).

Στην ουσία, ο πρόεδρος κάθε τοπικού συμβουλίου έχει την αρμοδιότητα άσκησης διαχείρισης του τοπικού προϋπολογισμού με το σύστημα της πάγιας προκαταβολής, ο οποίος είναι ανάλογος με τον πληθυσμό του κάθε διαμερίσματος για την συντήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας του οδικού δικτύου και των δημοτικών κτιρίων. Επιπλέον, τα τοπικά συμβούλια εκλέγονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο και οποιοσδήποτε ανεξάρτητος δημότης μπορεί να βάλει υποψηφιότητα για την εκλογή του, χωρίς απαραίτητα να εκπροσωπεί κάποια δημοτική παράταξη. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα τοπικά συμβούλια στοχεύουν στο να καταβληθεί μεγάλη προσπάθεια ώστε να μην επηρεάζονται από τυχόν κομματικοποιήσεις και παραταξιακές ταυτίσεις. Στη περίπτωση αυτή βέβαια, ανακύπτει ο «κίνδυνος» που έχει να κάνει με το γεγονός ότι μια δημοτική πλειοψηφία μπορεί να έχει τη μειοψηφία σε όσα τοπικά συμβούλια αναδεικνύονται ανεξάρτητοι τοπικοί σύμβουλοι (Χρυσανθάκης, 2010; Λαδιάς, 2014; Φιωτάκη, 2015).

Κατά συνέπεια, με την εφαρμογή του νέου σχεδίου η Ελλάδα διευρύνει το πλαίσιο των πρωτοβάθμιων αυτοδιοικητικών μονάδων και έρχεται πιο κοντά στα πρότυπα της τοπικής αυτοδιοίκησης που εφαρμόζονται κυρίως, στις χώρες της Βόρειας Ευρώπης. Αυτό συμβαίνει γιατί, ο μέσος όρος του πληθυσμού και της έκτασης, θα είναι πλέον πάνω από τον μέσο όρο που ισχύει στην ΕΕ. Έτσι, η σημαντική μείωση του αριθμού των δήμων, παράλληλα με την αύξηση του μέσου όρου του πληθυσμού και της έκτασης, μεταβάλλουν ριζικά τα πρότυπα οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ πρώτου βαθμού και οδηγούν σε αύξηση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης τους και στην εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους. (Χρυσανθάκης, 2010; Λαδιάς, 2014; Φιωτάκη, 2015).

5.2.2 Αλλαγές που αφορούν τις Δημοτικές Επιχειρήσεις-Νομικά πρόσωπα.

Βασικές αλλαγές, όπως έχει γίνει ήδη κατανοητό από τη πρώτη ενότητα του κεφαλαίου αυτού, έχουν γίνει και στα νομικά πρόσωπα που ανήκουν στους Δήμους. Ειδικότερα, καθώς ο αριθμός των νομικών προσώπων των δήμων μειώθηκε από 5.000 σε 1.500 λόγω συγχωνεύσεων, ο νέος νόμος προβλέπει ότι οι νέοι δήμοι με πληθυσμό κάτω των 300.000 κατοίκων μπορούν να διαθέτουν το πολύ 2 νομικά πρόσωπα: ένα για τους τομείς κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος. Από την άλλη πλευρά, για δήμους με πληθυσμό άνω των 300.000 κατοίκων προβλέπεται η διατήρηση έως και 4 νομικών προσώπων, δύο ανά κατηγορία. Παρόλα αυτά, εάν ένας δήμος διαθέτει κοινωφελή δημοτική επιχείρηση, τότε επιτρέπεται η διατήρηση μόνο ενός νομικού προσώπου. Ταυτόχρονα, κάθε νέος δήμος μπορεί να διαθέτει και ένα νομικό πρόσωπο για τη διοίκηση και διαχείριση ζώνης λιμένα. Στις δημοτικές επιχειρήσεις δε, αυτές περιορίζονται σε μία κοινωφελή, μία ύδρευσης αποχέτευσης, μία ανώνυμη εταιρεία και μία επιχείρηση ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015).

Όσον αφορά τη διοίκηση των σχολικών μονάδων, οι σχολικές επιτροπές συγχωνεύονται σε 2 νομικά πρόσωπα, ένα για τις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας και ένα για τις μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Έτσι, σε δήμους με πληθυσμό πάνω από 300.000 κατοίκους προβλέπεται η σύσταση σχολικών επιτροπών για κάθε δημοτικό διαμέρισμα. Αναφορικά δε με το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό αορίστου χρόνου που προηγουμένως απασχολούνταν στα νομικά πρόσωπα και τις δημοτικές επιχειρήσεις σύμφωνα με το σχέδιο «Καποδίστριας» μετατάσσονται υποχρεωτικά στις νεοσυσταθέντες σχολικές δομές. Στις περιπτώσεις όπου υπάρχει πλεονάζον προσωπικό από τα νομικά αυτά πρόσωπα, με απόφαση του συμβουλίου είναι δυνατή η απόσπαση τους σε άλλες δημοτικές υπηρεσίες (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015).

5.2.3 Κατάργηση του δημαρχοκεντρικού συστήματος.

Το Σχέδιο «Καλλικράτης» προβλέπει επίσης και την κατάργηση του δημαρχοκεντρικού συστήματος μέσω της σύστασης 6 νέων δομών. Πιο συγκεκριμένα, στους νέους δήμους λειτουργεί μία Εκτελεστική Επιτροπή στα

πρότυπα της κυβερνητικής επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον δήμαρχο και τους αντιδήμαρχους, που είναι αρμόδιοι για όλους τους τομείς πολιτικής (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Επίσης, σε σχέση με την διαχείριση των οικονομικών των δήμων, την αρμοδιότητα και τη δικαιοδοσία αυτών την έχει η Οικονομική Επιτροπή η οποία αποτελείται από τον αντιδήμαρχο και από 6 έως 10 μέλη, ανάλογα με το μέγεθος του δημοτικού συμβουλίου. Για δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων προβλέπεται με παρόμοιο τρόπο και η σύσταση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, η οποία αναλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με τη χωροταξία, τη πολεοδομία και τη προστασία του περιβάλλοντος. Για τους δήμους αυτούς προβλέπεται επίσης και η σύσταση νέας Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης με γνωμοδοτικό χαρακτήρα, η οποία αποτελείται από 25 έως 50 μέλη που μπορεί να είναι εκπρόσωποι φορέων της τοπικής κοινωνίας αλλά και δημότες (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Τέλος, σε δήμους άνω των 20.000 κατοίκων, προβλέπεται και η σύσταση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, ο οποίος θα αναλαμβάνει τη λήψη καταγγελιών και αναφορών από τους πολίτες για περιπτώσεις κακής διαχείρισης των δήμων. Το άτομο που θα αναλαμβάνει τη θέση αυτή είναι πρόσωπο κύρους και επιλέγεται από τα 2/3 του δημοτικού συμβουλίου (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

5.2.4 Αλλαγές που αφορούν τον έλεγχο των ΟΤΑ.

Σημαντικές ήταν και οι αλλαγές που επέφερε το σχέδιο «Καλλικράτης» αναφορικά με τον έλεγχο των ΟΤΑ. Ειδικότερα, για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο των νέων ΟΤΑ, χωρίς βέβαια να θίγεται η διοικητική και οικονομική τους αυτοτέλεια, το Κράτος συστήνει, όπως αναφέρθηκε, 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Α.Δ.). Στην έδρα της κάθε Α.Δ. ιδρύεται μία αυτοτελής υπηρεσία εποπτείας των ΟΤΑ η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό. Αυτή η υπηρεσία είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και για τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών. Προϊστάμενος της υπηρεσίας είναι ο Ελεγκτής Νομιμότητας. Επομένως, κάθε απόφαση που λαμβάνεται από τα συλλογικά όργανα Δήμων και Περιφερειών αποστέλλεται υποχρεωτικά, εντός 15 ημερών από τη

συνεδρίαση του συλλογικού οργάνου για έλεγχο νομιμότητας στην αρμόδια Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ. Έπειτα, ο Ελεγκτής Νομιμότητας είναι υποχρεωμένος, μέσα σε διάστημα 40 ημερών, να ελέγξει την νομιμότητα των αποφάσεων αυτών και να εκδίδει την ειδική πράξη. Παρόλα αυτά, σε διάστημα 2 μηνών από την έκδοση ή δημοσίευση της απόφασης του συλλογικού ή μονομελούς οργάνου, ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί αυτεπάγγελτα να αναστείλει την απόφαση αυτή για λόγους νομιμότητας (Υπουργείο Εσωτερικών, 2010).

Πέρα από τη προαναφερόμενη διαδικασία ελέγχου, με τον νέο νόμο επεκτείνεται και ο έλεγχος των δαπανών και των λογαριασμών τόσο των δήμων όσο και των νομικών προσώπων (ΝΠΔΔ), των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης και των δημοτικών ΑΕ που οι δήμοι διαθέτουν ανεξάρτητα από τον πληθυσμό τους. Ειδικότερα, οι δαπάνες και οι λογαριασμοί αυτοί υπάγονται στον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο προληπτικός έλεγχος αποτελεί ουσιαστικά τον έλεγχο νομιμότητας που αναφέρθηκε στη προηγούμενη παράγραφο. Όσο για τον κατασταλτικό έλεγχο, αυτός αφορά την τήρηση της αρχής της αποτελεσματικής δημοσιονομικής διαχείρισης, του λογιστικού συστήματος, της ορθής ενημέρωσης των λογαριασμών, της απόδοσης των οφειλών, της νόμιμης λήψης δανείων κλπ (Υπουργείο Εσωτερικών, 2010).

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 277 του νέου νόμου, ο προληπτικός και ο κατασταλτικός έλεγχος εντάσσονται στην αρμοδιότητα του επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών του δήμου, τη παρακολούθηση της ομαλής είσπραξης των εσόδων από τους ΟΤΑ και των νομικών προσώπων τους και την άσκηση ελέγχου, για την είσπραξη των νομίμως βεβαιωθέντων χρεών, οφειλών και προστίμων σε βάρος τρίτων. Στη περίπτωση όπου, καθυστερείται σημαντικά η είσπραξη αυτών, ενημερώνονται σχετικά ο Γ.Γ.Α.Δ. και ο Ελεγκτής Νομιμότητας για την εκδήλωση σχετικών πράξεων. Ωστόσο, εάν η καθυστέρηση αυτή παρατείνεται και οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια των διοικούντων του δήμου, των νομικών προσώπων ή των προϊσταμένων των υπηρεσιών αυτών, τότε οι αιρετοί παραπέμπονται στην επιτροπή του άρθρου 141 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ) για τον καταλογισμό ευθυνών για κάθε θετική ζημιά, ενώ οι υπάλληλοι των υπηρεσιών αυτών, στο

Ελεγκτικό Συνέδριο, επίσης για καταλογισμό ευθυνών (Υπουργείο Εσωτερικών, 2010).

5.2.5 Προώθηση της συλλογικότητας και διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων.

Για την καλύτερη δυνατή ενίσχυση της συλλογικότητας και διαφάνειας των ΟΤΑ στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ο νέος νόμος προβλέπει ότι, η διοίκηση των ΟΤΑ πρώτου βαθμού (Δήμοι) θα γίνεται από τα ακόλουθα όργανα: το Δημοτικό Συμβούλιο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, την Εκτελεστική Επιτροπή και τον Δήμαρχο. Επιπρόσθετα, για την συμμετοχή των δημοτών στην διαβούλευση, προτού ληφθούν οι απαραίτητες αποφάσεις, ο νέος νόμος προβλέπει τη σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης και τον ορισμό του Συνηγόρου Δημότη και Επιχείρησης, ώστε να υπάρχει διαφανής άσκηση της εξουσίας, αλλά και υποχρεωτική λογοδοσία όποιου ασκεί δημόσια εξουσία. Ειδικότερα για την Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, αποτελείται από 25 έως 50 μέλη και σε αυτήν προεδρεύει ο Δήμαρχος και συμμετέχουν εκπρόσωποι διαφόρων φορέων, όπως από φορείς της τοπικής κοινωνίας, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων, επαγγελματικούς συλλόγους κλπ. (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Ταυτόχρονα, στις συνεδριάσεις της εν λόγω επιτροπής συμμετέχουν (χωρίς δικαίωμα ψήφου) και εκπρόσωποι από τις αρμόδιες κρατικές αρχές, τοπικές οργανώσεις πολιτικών κομμάτων, καθώς και επικεφαλής δημοτικών παρατάξεων με εκπροσώπηση στο δημοτικό συμβούλιο. Η συνεδρίαση της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης πραγματοποιείται δημόσια μετά από πρόσκληση του προέδρου της (δηλαδή του Δημάρχου) και υποχρεωτικά: 1 φορά τον χρόνο πριν τη σύνταξη των προσχεδίων του προϋπολογισμού και του ετήσιου προγράμματος δράσης και τουλάχιστον 1 φορά κάθε 3 μήνες για διάφορα θέματα που εισάγονται προς συζήτηση, στα οποία όμως έχει συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα για τους δήμους με πληθυσμό πάνω από 20.000 κατοίκους, έπειτα από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, επιλέγεται πρόσωπο κύρους και εμπειρίας ως ο συνήγορος του δημότη και της επιχείρησης. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Έτσι, ο Συνήγορος του Δημότη και της Επιχείρησης είναι υπεύθυνος για την διαμεσολάβηση σε συναλλαγές μεταξύ πολιτών και δήμου, καθώς και στη διοίκηση του δήμου, με απώτερο σκοπό την αντιμετώπιση της κακής διοίκησης αυτού. Ο νέος αυτός θεσμός δεν υποκαθιστά, βέβαια, τον «Συνήγορο του Πολίτη», αλλά είναι ένας καθαρά τοπικός θεσμός, ο οποίος συνεισφέρει αποφασιστικά στη βελτίωση της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεών της με τους πολίτες (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Τέλος, μία ακόμη σημαντική αλλαγή που επέφερε το σχέδιο «Καλλικράτης» ήταν η δημιουργία ενός ειδικού αυτοτελούς γραφείου από τους νέους δήμους, το οποίο υπάγεται απευθείας στον δήμαρχο και αποτελείται από δημοτικούς υπαλλήλους που διαθέτουν την απαραίτητη γνώση και διοικητική εμπειρία για την κατ' οίκον προσφορά των υπηρεσιών τους στους δημότες που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις υπηρεσίες του δήμου ή των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015; Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

5.3 Αρμοδιότητες Δήμων και Κοινοτήτων

Σύμφωνα με το άρθρο 75 του νόμου 3463/2006, οι Δήμοι και οι Κοινότητες διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Με τον νέο νόμο όμως, και από την 1^η Ιανουαρίου 2011, οι Δήμοι και οι Κοινότητες αναλαμβάνουν επιπλέον αρμοδιότητες οι οποίες προηγουμένως ασκούσαν από τις νομαρχίες ή/και άλλες δημόσιες υπηρεσίες. Οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν τους παρακάτω τομείς (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2006):

1. Η Ανάπτυξη.
2. Το Περιβάλλον.
3. Η ποιότητα ζωής και η εύρυθμη λειτουργία των Πόλεων και των οικισμών.
4. Η Απασχόληση.
5. Η κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη.

6. Η Παιδεία, ο πολιτισμός και ο αθλητισμός.

7. Η πολιτική προστασία.

8. Οι αρμοδιότητες κρατικού χαρακτήρα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 75 του νόμου 3463/2006, για κάθε τομέα υπάρχουν οι εξής αρμοδιότητες:

Ανάπτυξη.

- 1) Η προστασία, η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων ή ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση των σχετικών έργων και εγκαταστάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- 2) Η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση και διαχείριση των δικτύων φυσικού αερίου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- 3) Ο εξηλεκτρισμός, η επέκταση ηλεκτρικών δικτύων και γενικότερα δικτύων ενέργειας, εντός των διοικητικών τους ορίων, για κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και για την τόνωση της ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας.
- 4) Η μελέτη, κατασκευή και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και του χωροταξικού σχεδιασμού.
- 5) Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής τους.
- 6) Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους.
- 7) Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση υποδομών για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως έργων οδοποιίας, συστημάτων άρδευσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων.
- 8) Η εκπόνηση, υλοποίηση και η συμμετοχή σε προγράμματα για την τουριστική ανάπτυξη των περιοχών τους και την προώθηση εναλλακτικών μορφών

τουρισμού, καθώς και η δημιουργία θέρετρων και άλλων εγκαταστάσεων αναψυχής και διακοπών.

- 9) Η διοίκηση και εκμετάλλευση των χώρων της ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας τους, καθώς και η κατασκευή και συντήρηση των αναγκαίων λιμενικών έργων.
- 10) Η ίδρυση, κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση δημοτικών και κοινοτικών αγορών.
- 11) Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αποθηκευτικών χώρων υγρών καυσίμων.
- 12) Η διαχείριση, η αξιοποίηση και η εκμετάλλευση της δημοτικής και κοινοτικής περιουσίας και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση δημοτικών και κοινοτικών κτιρίων.
- 13) Η εκμετάλλευση δημοτικών και κοινοτικών δασών.
- 14) Η διαχείριση και εκμετάλλευση δημοτικών και κοινοτικών καλλιεργητικών εκτάσεων και βοσκοτόπων, καθώς και αποκαλυπτόμενων καλλιεργητικών εκτάσεων που τους παραχωρούνται από το Δημόσιο.

Περιβάλλον.

- 1) Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- 2) Η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η προστασία του εδάφους και των εσωτερικών υδάτων από την αλιεία (λιμνοθάλασσες, λίμνες, ιχθυοτροφεία, ποταμοί) και η καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιφέρειά τους.
- 3) Η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών και κοινοτικών εργαστηρίων.
- 4) Η καθαριότητα όλων των κοινόχρηστων χώρων της εδαφικής τους περιφέρειας, η αποκομιδή και διαχείριση των αποβλήτων, καθώς και η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και

βιολογικού καθαρισμού και η λήψη προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων και ιδιαίτερα των χώρων διάθεσης απορριμμάτων από εκδήλωση πυρκαγιάς, σύμφωνα με την κείμενη σχετική νομοθεσία.

- 5) Η παροχή συνδρομής στην αρμόδια πυροσβεστική υπηρεσία, με κάθε πρόσφορο μέσο που διαθέτουν, για την αντιμετώπιση πυρκαγιών, ιδίως σε περιοχές που έχουν δασικό χαρακτήρα.
- 6) Η ίδρυση και λειτουργία σφαγείων.
- 7) Η μελέτη, διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής ανάπτυξης.
- 8) Η λήψη μέτρων για την αποκατάσταση και ανάπλαση των περιοχών της περιφέρειάς τους, κυρίως σε περιοχές όπου αναπτύσσεται εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου και εγκαθίστανται μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων.
- 9) Η λήψη μέτρων για την αποκατάσταση και ανάπλαση των περιοχών της περιφέρειάς τους, κυρίως σε περιοχές όπου αναπτύσσεται εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου και εγκαθίστανται μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων.
- 10) Ο καθορισμός των χώρων για τη δημιουργία κοιμητηρίων και η παροχή γνώμης για τον καθορισμό χώρων αποτέφρωσης νεκρών.

Ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία των Πόλεων και των οικισμών.

- 1) Η εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στις πόλεις και τα χωριά όπως η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων ύδρευσης, αφαλάτωσης, τηλεθέρμανσης, έργων ηλεκτροφωτισμού των κοινόχρηστων χώρων, η δημιουργία χώρων πρασίνου, χώρων αναψυχής, πλατειών και λοιπών υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων.
- 2) Η συμμετοχή στο έργο της αστικής συγκοινωνίας και η διενέργεια μεταφοράς για τη μετακίνηση κατοίκων της περιοχής τους, καθώς και η μεταφορά για την εξυπηρέτηση και την αναψυχή αυτών, όπως ορίζεται στο άρθρο 83 και στη σχετική νομοθεσία.

- 3) Ο καθορισμός, η κατασκευή, συντήρηση και εκμετάλλευση υπόγειων και υπέργειων χώρων στάθμευσης, καθώς και ο έλεγχος της στάθμευσης των αυτοκινήτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- 4) Η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, η απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων και γενικότερα η λήψη μέτρων για την αποφυγή δυσμενών επιδράσεων στην ασφάλεια της κυκλοφορίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- 5) Ο καθορισμός των χώρων και των όρων λειτουργίας των λαϊκών αγορών και των εμποροπανηγύρεων, για άσκηση υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων, που διενεργούνται στην περιφέρειά τους, κατά τη σχετική νομοθεσία, καθώς και των χώρων για την προσωρινή διαμονή μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.
- 6) Ο καθορισμός χώρων για την τοποθέτηση πλαισίων προβολής υπαίθριας διαφήμισης, καθώς και ο προσδιορισμός ειδικότερων προδιαγραφών κατασκευής και προϋποθέσεων τοποθέτησης διαφημιστικών πλαισίων, σύμφωνα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας.
- 7) Η προστασία του καταναλωτή με τη δημιουργία Γραφείων Ενημέρωσης του καταναλωτή σχετικά με θέματα που αφορούν τα δικαιώματά του, την ποιότητα των προσφερόμενων αγαθών και υπηρεσιών και τις επιπτώσεις τους στην υγεία και το περιβάλλον, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές.
- 8) Ο προσδιορισμός ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων της ίδρυσης και εγκατάστασης καταστημάτων, επιχειρήσεων και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων της δικαιοδοσίας τους που επηρεάζουν το φυσικό, πολιτιστικό και αρχιτεκτονικό περιβάλλον, καθώς και την αισθητική, φυσιογνωμία και τις εν γένει λειτουργίες της πόλης.
- 9) Ο προσδιορισμός των όρων και των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα, τα οποία λειτουργούν στην πόλη, στο πλαίσιο των υγειονομικών και κανονιστικών διατάξεων της διοίκησης.

- 10) Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας, όπως ο υγειονομικός έλεγχος των δημοτικών και κοινοτικών δεξαμενών νερού, ο υγειονομικός έλεγχος των καταστημάτων και επιχειρήσεων που λειτουργούν στην περιφέρειά τους, ο έλεγχος της ηχορύπανσης, της κοινής ησυχίας και της εκπομπής ρύπων, θορύβων και άλλων επιβαρύνσεων του περιβάλλοντος από τροχοφόρα, η περισυλλογή και εν γένει η μέριμνα για τα αδέσποτα ζώα και η δημιουργία καταφυγίων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- 11) Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων, όπως ο έλεγχος σήμανσης των εργασιών που εκτελούνται στις οδούς και της τήρησης των υποχρεώσεων αυτών που εκτελούν έργα και εναποθέτουν υλικά και εργαλεία στις οδούς του δημοτικού ή κοινοτικού δικτύου, η λήψη μέτρων και ο έλεγχος για την προστασία από επικίνδυνες οικοδομές, από έλλειψη μέτρων ασφάλειας και υγιεινής σε εργασίες που εκτελούνται και γενικότερα από δραστηριότητες που εγκυμονούν κινδύνους για τη ζωή και την περιουσία των κατοίκων.
- 12) Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την προστασία και αναβάθμιση της αισθητικής των πόλεων και των οικισμών.
- 13) Η μέριμνα και η λήψη μέτρων για την απρόσκοπτη πρόσβαση στους κοινόχρηστους χώρους.
- 14) Η ονομασία των οδών, πλατειών, η τοποθέτηση πινακίδων πληροφορίας και η αρίθμηση κτισμάτων.

Απασχόληση.

- 1) Η υλοποίηση ή η συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
- 2) Προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης, με την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής

Κατάρτισης προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και κυρίως των πληθυσμών των ορεινών, αγροτικών και νησιωτικών περιοχών, στο πλαίσιο του εθνικού και ευρωπαϊκού σχεδιασμού.

- 3) Συμβολή στην απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν προς τους ανέργους, με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνσή τους για την εξεύρεση απασχόλησης, καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, με τη δημιουργία Δημοτικών και Κοινοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την Απασχόληση, σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους.

Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη.

- 1) Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων και ιδρυμάτων όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.
- 2) Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συννοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.
- 3) Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παραχώρηση δημοτικών και κοινοτικών οικοπέδων σε αυτούς ή με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης κατά τις προβλέψεις αυτού του Κώδικα.

- 4) Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας στην περιφέρειά τους, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
- 5) Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούτων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- 6) Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου και της Κοινότητας.

Παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός.

1. Η κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων.
2. Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών.
3. Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.
4. Η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής.
5. Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ., καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.
6. Η προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών.

7. Η επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.
8. Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή τους σε αυτά.
9. Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
10. Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.
11. Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως δημοτικών και κοινοτικών γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης.
12. Η προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Πολιτική προστασία.

- 1) Ο συντονισμός και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών που συμβαίνουν στα διοικητικά τους όρια.
- 2) Η διατύπωση εισήγησης για το σχεδιασμό πολιτικής προστασίας της περιοχής τους, στο πλαίσιο του ετήσιου εθνικού σχεδιασμού και η εφαρμογή των προγραμμάτων, μέτρων και δράσεων που αφορούν την περιοχή τους στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού.
- 3) Η διάθεση και ο συντονισμός δράσης του απαραίτητου δυναμικού και μέσων για την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των καταστροφών της περιφέρειάς τους.

Αρμοδιότητες κρατικού χαρακτήρα.

1. Η τήρηση του δημοτολογίου και του μητρώου αρρένων, η έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών που απορρέουν από αυτό, καθώς και η τήρηση των

υποχρεώσεων που απορρέουν από την κείμενη νομοθεσία για τη δημιουργία και τήρηση του Εθνικού Δημοτολογίου.

2. Η τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων, στα οποία καταχωρούνται τα ληξιαρχικά γεγονότα που συμβαίνουν στην περιφέρειά τους και η έκδοση αποσπασμάτων των ληξιαρχικών πράξεων.
3. Η τήρηση αρχείων επίσημων εγγράφων και η έκδοση αντιγράφων.
4. Η περιοδική ενημέρωση των δημοσίων υπηρεσιών για τις μεταβολές προσωπικής κατάστασης, που προκύπτουν από τα τηρούμενα στοιχεία.
5. Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα εκλογική νομοθεσία.
6. Η τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας και αλλοδαπών και μετανάστευσης.
7. Η χορήγηση άδειας πολιτικού γάμου και η τέλεση των γάμων αυτών.
8. Η δημιουργία, συντήρηση και λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και η χορήγηση άδειας ταφής και αποτέφρωσης νεκρών.
9. Η χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας.
10. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τους χώρους προσωρινής εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων.
11. Ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν τα ζώα συντροφιάς.
12. Ο έλεγχος τήρησης των διατάξεων που αφορούν το Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό και τις οικοδομές που χαρακτηρίζονται επικίνδυνες.
13. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση των αδειών ίδρυσης, λειτουργίας και εγκατάστασης των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας και εγκατάστασης των οποίων καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία και τους αντίστοιχους υγειονομικούς κανονισμούς και διατάξεις, καθώς και ο έλεγχος της τήρησης αυτών.

14. Η τήρηση των διατάξεων που αφορούν το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων.
15. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας κινηματογράφων, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων και η διενέργεια των προβλεπόμενων επιθεωρήσεων
16. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας παιδότοπων και διάφορων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, όπως λούνα Παρκ, τσίρκο, πίστες αυτοκινητιδίων, μουσικών συναυλιών και άλλων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεών της.
17. Η χορήγηση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων και παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.
18. Η χορήγηση και ανάκληση άδειας λειτουργίας μουσικών οργάνων, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.
19. Η χορήγηση και ανάκληση αδειών για την άσκηση υπαίθριου στάσιμου εμπορίου, η χορήγηση αδειών εμποροπανηγύρεων και υπαίθριων χριστουγεννιάτικων αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3377/2005 (ΦΕΚ 202 Α'), καθώς και ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο και τις λαϊκές αγορές.
20. Η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ζώηλατου οχήματος στην περιφέρειά τους.
21. Η αφαίρεση της άδειας από τις οικοδομές για μη εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών στο Ι.Κ.Α..
22. Η χορήγηση και ανάκληση άδειας εγκατάστασης και χρήσης του οικήματος για την άσκηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα, καθώς και ο έλεγχος τήρησης των σχετικών διατάξεων.
23. Ο έλεγχος τήρησης της τουριστικής νομοθεσίας από τις επιχειρήσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του νόμου.

24. Η χορήγηση αδειών διενέργειας διαφήμισης, τοποθέτησης πλαισίων υπαίθριας διαφήμισης, τοποθέτησης επιγραφών προσδιορισμού επαγγελματικής δραστηριότητας σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και η παραχώρηση χώρων για την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα, που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, όπως επίσης ο έλεγχος εφαρμογής των διατάξεων περί υπαίθριας διαφήμισης των προδιαγραφών των διαφημιστικών πλαισίων και επιγραφών, η αφαίρεση των παράνομων υπαίθριων διαφημίσεων και επιγραφών και η επιβολή των προβλεπόμενων προστίμων, με τις προϋποθέσεις και τους όρους που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.
25. Η χορήγηση άδειας λειτουργίας καταστημάτων εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων.

6 Οικονομικές Επιπτώσεις του Προγράμματος «Καλλικράτη»: Οικονομική Σύγκριση του Δήμου Ηρακλείου Αττικής προ και μετά «Καλλικράτη».

6.1 Οι επιπτώσεις του Προγράμματος «Καλλικράτη» στους ΟΤΑ.

Οι επιπτώσεις του προγράμματος «Καλλικράτη» στους ΟΤΑ, με βάση τις προβλέψεις του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μπορούν να ταξινομηθούν σε (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010):

A) Εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών

B) Αύξηση εσόδων.

Συγκεκριμένα ως προς την εξοικονόμηση των λειτουργικών δαπανών, οι οικονομικές επιπτώσεις παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010):

Λογαριασμός	Δικαιολογητική Βάση
Κόστος Διενέργειας Εκλογών	Η ρύθμιση για την επιμήκυνση του χρόνου θητειών των δημοτικών και περιφερειακών ΟΤΑ και η διενέργεια των εκλογών την ίδια ημέρα και στα ίδια εκλογικά τμήματα με τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μειώνει σημαντικά το κόστος των εκλογικών δαπανών.
Αμοιβές αιρετών	Με τη μείωση του αριθμού των Δήμων θα υπάρξει σημαντική μείωση στο κόστος αιρετών. Εκτιμάται ότι συνολικά θα υπάρξει μείωση των δαπανών αιρετών.
Αμοιβές Ελεύθερων Επαγγελματιών	Με τη μείωση του αριθμού των Δήμων

<p>και Τρίτων</p>	<p>θα υπάρξουν σημαντικές μειώσεις στο κόστος ελεύθερων επαγγελματιών, και διαφόρων εξωτερικών συνεργατών και συμβούλων κλπ, αφού οι Δήμοι θα έχουν οργανωμένες δικές τους υπηρεσίες με ικανό αριθμό προσωπικού με αποτέλεσμα να καταφεύγουν πολύ πιο σπάνια σε εξωτερικές υπηρεσίες. Εκτιμάται ότι συνολικά θα υπάρξει μείωση των δαπανών τρίτων.</p>
<p>Παροχές Τρίτων</p>	<p>Στο λογαριασμό αυτό περιλαμβάνονται διάφορα γενικά έξοδα, (τηλεπικοινωνίες, ύδρευση, ρεύμα κλπ) η συντήρηση εξοπλισμού και τα ενοίκια. Με τη μείωση των Δήμων και τον καλύτερο συντονισμό εκτιμάται ότι θα υπάρξει μείωση των δαπανών.</p>
<p>Λοιπά Γενικά Έξοδα</p>	<p>Στο λογαριασμό αυτό περιλαμβάνονται έξοδα από τη διοργάνωση διαφόρων δραστηριοτήτων (πολιτιστικές, αθλητικές, κοινωνικές). Εκτιμάται ότι λόγω των οικονομιών κλίμακας που δημιουργηθούν από την 1/1/2011 και του καλύτερου συντονισμού των δραστηριοτήτων σε τοπικό επίπεδο θα υπάρξει μείωση δαπανών.</p>
<p>Πληρωμές για την Εξυπηρέτηση Δημόσιας Πίστης</p>	<p>Με την εφαρμογή από 1/1/2011 του προγράμματος εξυγίανσης, αλλά και των μέτρων για την πιστοληπτική πολιτική των Δήμων, αναμένεται περιορισμός των τοκοχρεολυσίων.</p>
<p>Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων</p>	<p>Με τον «Καλλικράτη» θα δημιουργηθούν οικονομίες κλίμακας από την πρώτη</p>

	<p>ημέρα ζωής των νέων Δήμων, από την καλύτερη και αποδοτικότερη λειτουργία των υπηρεσιών, την χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών, καλύτερη διαχείριση των προμηθειών και των αποθεμάτων κλπ. η Εκτιμάται μείωση των σχετικών δαπανών.</p>
<p>Πληρωμές για μεταβιβάσεις εισοδημάτων σε τρίτους: παραχωρήσεις, παροχές, επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις, δωρεές</p>	<p>Στο λογαριασμό αυτόν εμπεριέχονται και οι μεταβιβάσεις σε ΝΠ της ΤΑ. Η συγχώνευση τους αναμένεται να δημιουργήσει σημαντικές οικονομίες, καλύτερο συντονισμό των δραστηριοτήτων και καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών. Εκτιμάται μείωση των δαπανών.</p>
<p>Επιδόματα και επιχορηγήσεις της ΝΑ προς τρίτους, που θα περάσουν στους δήμους</p>	<p>Στο λογαριασμό αυτό περιλαμβάνονται τα κοινωνικά επιδόματα που κατανέμει η ΝΑ και αναμένεται να μειωθούν λόγω του εξορθολογισμού και του καλύτερου ελέγχου. Εμπεριέχονται επίσης και δαπάνες, όπως η μεταφορά μαθητών, που η ένταξη τους στο πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΚΟΙΝΩΝΙΑ» θα δημιουργήσει σημαντικές οικονομίες κλίμακας.</p>

Όσον αφορά τώρα την αύξηση των εσόδων, η απόκλιση μεταξύ βεβαιωθέντων και εισπραχθέντων εσόδων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ είναι σήμερα στο 10%. Μία βασική αιτία της παραπάνω απόκλισης είναι η αδυναμία μηχανισμού είσπραξης αλλά και βεβαίωσης των τοπικών φορολογικών εσόδων, από πολλούς ΟΤΑ. Σε πολλές περιπτώσεις, οι ΟΤΑ αδυνατούν να συλλάβουν το σύνολο της φορολογητέας ύλης, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αποκλίσεις και μεταξύ φορολογικών δυνατοτήτων και βεβαιωθέντων. Οι νέοι ΟΤΑ προβλέπεται να έχουν όλοι οικονομική υπηρεσία. Οι δυνατότητες τους σύλληψης, ελέγχου και διαχείρισης των τοπικών φορολογικών

δυνατοτήτων αναμένεται να βελτιωθεί, λαμβανομένων υπόψη και των υποστηρικτικών και ελεγκτικών μηχανισμών που προβλέπει ο «Καλλικράτης». Η επανάκαμψη των διαφυγόντων εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συμβάλλει στην (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2010):

- Οικονομική αυτοδυναμία των ΟΤΑ,
- Σύγκλιση με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο,
- Περιορισμό της οικονομικής κηδεμονίας του κεντρικού κράτους,
- Μείωση των πιέσεων για έσοδα από τον κρατικό προϋπολογισμό.

6.2 Ανάλυση Οικονομικών Στοιχείων ΟΤΑ με Αριθμοδείκτες: Η περίπτωση του Δήμου Ηρακλείου Αττικής.

Γενικώς, η χρήση αριθμοδεικτών για την ανάλυση οικονομικών στοιχείων είναι ένα απαραίτητο εργαλείο καθώς οι δείκτες αυτοί μπορούν να αποκαλύψουν σημαντικά δυνατά σημεία και αδυναμίες μιας επιχείρησης σε διάφορους τομείς δραστηριότητας της και να βοηθήσουν τη διοίκηση της ώστε να λάβει πιο ορθολογικά τις αποφάσεις της. Μάλιστα, σε ορισμένες περιπτώσεις η χρήση αριθμοδεικτών είναι αναγκαία, αν όχι απαραίτητη καθώς τα απόλυτα μεγέθη που εμφανίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης προσφέρουν ελάχιστη πληροφορία σχετικά με την πραγματική της οικονομική θέση. Έτσι, η χρήση αριθμοδεικτών, ακόμη και για τη διαχρονική σύγκριση των οικονομικών καταστάσεων της ίδιας επιχείρησης αποδεικνύεται αρκετά χρήσιμη καθώς τα οικονομικά της μεγέθη συσχετίζονται με άλλα χαρακτηριστικά αυτής (Λιάπης, 2008; Λιάπης, 2009). Παρακάτω παραθέτονται οι σημαντικότεροι αριθμοδείκτες για την ανάλυση των ισολογισμών του Δήμου Ηρακλείου Αττικής για τα έτη 2010 (πριν την εφαρμογή του «Καλλικράτη») και 2011 (μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη»), καθώς και για τα έτη 2012, 2013, 2014 και 2015 ώστε να παρουσιαστούν πιο ευκρινώς οι επιπτώσεις του προγράμματος στον εν λόγω δήμο:

Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας. Αποτελεί έναν από τους βασικούς αριθμοδείκτες ρευστότητας που απεικονίζουν την ικανότητα της επιχείρησης να

καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως ο λόγος των τρεχουσών απαιτήσεων (κυκλοφορούν ενεργητικό) προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Έτσι, ο λόγος αυτός δείχνει σε τι βαθμό η επιχείρηση μπορεί να καλύψει ή να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της με τη χρήση των διαθέσιμων πόρων-κυκλοφοριακών στοιχείων της. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός, τόσο καλύτερα η επιχείρηση ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της (Λιάπης, 2008; Λιάπης, 2009).

Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας. Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται άμεσα στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τις, δηλαδή με τη χρήση των διαθέσιμων ταμειακών στοιχείων της (μετρητά και λογαριασμούς όψεως των τραπεζών). Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης αυτός, τόσο πιο υψηλή είναι και η ρευστότητα της επιχείρησης (Λιάπης, 2008; Λιάπης, 2009).

Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης. Ο αριθμοδείκτης αυτός έχει ιδιαίτερη σημασία διότι απεικονίζει το μέγεθος του κινδύνου που διατρέχουν τα ίδια και τα ξένα κεφάλαια της επιχείρησης. Υπολογίζεται ως ο λόγος του συνόλου των δανείων (βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων) προς το σύνολο του παθητικού ή των υποχρεώσεων της επιχείρησης. Αυτό σημαίνει ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός, τόσο τα ξένα κεφάλαια υπερτερούν έναντι των ιδίων κεφαλαίων και έτσι η επιχείρηση εμφανίζει αυξημένες υποχρεώσεις προς εξωτερικούς δανειστές ή πιστωτές της σε σχέση με εσωτερικούς αυτής, δηλαδή τους μετόχους της (Λιάπης, 2008; Λιάπης, 2009).

Καθαρό κεφάλαιο κίνησης. Ο αριθμοδείκτης αυτός προσδιορίζει την οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης σε βραχυχρόνια περίοδο. Υπολογίζεται ως το σύνολο των κυκλοφορούντων στοιχείων της μείον τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, χωρίς όμως να συμπεριληφθούν οι τρέχουσες δανειακές της οφειλές (εφόσον βέβαια υπάρχουν). Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός, τόσο περισσότερο ικανή είναι η επιχείρηση να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες (πλην τις δανειακές) υποχρεώσεις της (Λιάπης, 2008; Λιάπης, 2009).

Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων. Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει τη σχέση μεταξύ του κύκλου εργασιών ή των πωλήσεων και των πάγιων στοιχείων της επιχείρησης, δηλαδή την αποτελεσματικότητα της να χρησιμοποιεί τα

διαθέσιμα πάγια στοιχεία της για την επίτευξη ορισμένου επιπέδου πωλήσεων. Υπολογίζεται ως ο λόγος του καθαρού κύκλου εργασιών ή μικτού κέρδους (δηλαδή συνολικές πωλήσεις - κόστος πωληθέντων) προς το καθαρό πάγιο ενεργητικό, δηλαδή το τμήμα εκείνο του παγίου ενεργητικού που περιλαμβάνει τα ενσώματα πάγια στοιχεία της επιχείρησης όπως γήπεδα, οικόπεδα, κτιριακές εγκαταστάσεις, μηχανήματα κλπ. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο πιο αποτελεσματική είναι η αξιοποίηση των ενσώματων παγίων στοιχείων από την επιχείρηση για την επίτευξη του επιθυμητού μικτού κέρδους (Λιάπης, 2008; Λιάπης, 2009).

Δείκτης χρέους. Ο δείκτης αυτός απεικονίζει τον βαθμό στον οποίο μια επιχείρηση είναι χρεωμένη λόγω της οικονομικής της δραστηριότητας. Υπολογίζεται ως ο λόγος των συνολικών υποχρεώσεων της επιχείρησης προς το σύνολο του ενεργητικού ή των απαιτήσεων της επιχείρησης. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός, τόσο πιο χρεωμένη είναι η επιχείρηση (Λιάπης, 2008; Λιάπης, 2009).

Αναφέροντας εν συντομία λίγες πληροφορίες σχετικά με τον υπό εξέταση δήμο, το Ηράκλειο Αττικής είναι ένας Καλλικρατικός Δήμος που ανήκει στο ευρύτερο πολεοδομικό συγκρότημα των Αθηνών, στο βόρειο τομέα αυτού. Το Ηράκλειο βρίσκεται περίπου 8 χλμ βορειοανατολικά από το κέντρο της Αθήνας και έχει έκταση 4.652 km² ενώ ο πληθυσμός του, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ανέρχεται σε 49.642 κατοίκους. Ο παραδοσιακός οικισμός του Ηρακλείου αναπτύχθηκε στο δυτικό τμήμα του δήμου που βρίσκεται εγγύτερα στην Λεωφόρο Ηρακλείου, μία κύρια οδός ταχείας κυκλοφορίας η οποία παρείχε και παρέχει πρόσβαση προς την Αθήνα και τη Νέα Ιωνία. Αργότερα, το κέντρο μετατοπίστηκε στο Νέο Ηράκλειο, συνοικία η οποία αναπτύχθηκε στο ανατολικό τμήμα του δήμου, γύρω από τον ομώνυμο σταθμό του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου (ΗΣΑΠ), ενώ στη βόρεια πλευρά του δήμου αναπτύχθηκε το Άνω Ηράκλειο και η Καναπίτσα (στο βορειοδυτικό κομμάτι), συνοικία η οποία συνορεύει με τον γειτονικό δήμο της Μεταμόρφωσης. Κατά συνέπεια, ο Δήμος Ηρακλείου Αττικής συνορεύει με τους δήμους Αμαρουσίου (ανατολικά), Νέας Ιωνίας (νότια), Μεταμόρφωσης (Βορειοδυτικά) και Πεύκης (Βορειοανατολικά)³.

³<http://www.e-clectic.gr/%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%87%CE%AE/%CE%B7%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%BF-%CE%B1%CF%84%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82/11>

Με την εφαρμογή της νέας διοικητικής διαίρεσης της χώρας κατά το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» το 2011, ουδεμία μεταβολή επήλθε στο Δήμο, σύμφωνα με το άρθρο 1,§ 5.1.Β αυτού. Τρέχων δήμαρχος του Ηρακλείου Αττικής είναι από το 2014 ο Νικόλαος Μπάμπαλος.

6.3 Ανάλυση και σύγκριση αριθμοδεικτών του δήμου για τη περίοδο 2010-2011.

Οι δείκτες οι οποίοι προαναφέρθηκαν παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 1: Υπολογισμός αριθμοδεικτών για τον Δήμο Ηρακλείου Αττικής, 2010-2011

Αριθμοδείκτες	2010	2011	% Μεταβολή
Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	54,59%	48,80%	-5,8%
Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας	13,70%	16,06%	2,36%
Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης	26,69%	21,12%	-5,57%
Καθαρό κεφάλαιο κίνησης	- 4.958.479,46 €	- 4.463.573,99 €	9,98%
Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων	23,68%	24,38%	0,70%
Δείκτης χρέους	53,77%	49,10%	-4,67%

Όπως προκύπτει από τον πίνακα αυτόν, ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας για τον Δήμο Ηρακλείου Αττικής το 2010 (προ «Καλλικράτη») υπολογίστηκε στο 54,59%, υποδηλώνοντας ότι ο δήμος ανταποκρίνεται κατά 54,59% στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του με βάση τα διαθέσιμα κυκλοφορούντα στοιχεία. Ωστόσο το 2011 (μετά «Καλλικράτη»), ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίστηκε στο 48,80%, δηλαδή σημείωσε μία μείωση κατά 5,8%, κάτι που δηλώνει ότι ο δήμος αυτός με την εφαρμογή του νέου νόμου έγινε λιγότερο αποτελεσματικός στην κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του με βάση όλα τα διαθέσιμα κυκλοφορούντα στοιχεία του.

Αναφορικά με τον Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας, το 2010 υπολογίστηκε στο 13,70% ενώ το 2011 στο 16,06%, άρα παρουσίασε μία αύξηση κατά 2,36%. Αυτό σημαίνει ότι η δυνατότητα του δήμου να καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του αποκλειστικά με τα ταμειακά διαθέσιμα και τους λογαριασμούς όψεως των τραπεζών βελτιώθηκε μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη».

Επιπλέον, για τον Δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης, το 2010 υπολογίστηκε στο 26,69% ενώ το 2011 στο 21,12%, δηλαδή παρουσίασε μείωση κατά 5,57%. Το αποτέλεσμα αυτό είναι θετικό για τον δήμο μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη» καθώς η μείωση του δείκτη αυτού συνεπάγεται τη μείωση της επιβάρυνσης του δήμου ως προς τους εξωτερικούς δανειστές και τη συνακόλουθη αύξηση του μεριδίου συνεισφοράς των ιδίων κεφαλαίων στη δραστηριότητα του δήμου.

Αναφορικά με το Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης, το 2010 το ύψος του ήταν - 4.958.479,46€, δηλαδή αρνητικό που υποδηλώνει ότι ο δήμος έχει περισσότερες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις να καλύψει σε σχέση με τον αριθμό των διαθέσιμων κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού του και άρα αυτό είναι ένα αρνητικό αποτέλεσμα για τον δήμο. Ωστόσο, το 2011, το ΚΚΚ παραμένει αρνητικό αλλά αυξάνεται σε -4.463.573,99€, πράγμα που σημαίνει ότι η εικόνα φαίνεται να παρουσιάζεται κάπως πιο βελτιωμένη για τον δήμο με την εφαρμογή του «Καλλικράτη». Το πρόβλημα όμως της ρευστότητας του παραμένει σημαντικό.

Επίσης, σε σχέση με τον Δείκτη Ταχύτητας Κυκλοφορίας Παγίων, το 2010 υπολογίστηκε στο 23,68% ενώ το 2011 στο 24,38%, δηλαδή παρουσίασε μία αύξηση κατά 0,70%. Το αποτέλεσμα αυτό δηλώνει ότι με την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτη», η εικόνα του δήμου σχετικά με τον βαθμό αξιοποίησης των ενσώματων παγίων στοιχείων που κατέχει παρουσιάζεται ελαφρώς πιο βελτιωμένη σε σχέση με τον προηγούμενο νόμο.

Τέλος, σε σχέση με τον Δείκτη Χρέους, το 2010 υπολογίστηκε στο 53,77% ενώ το 2011 στο 49,10%, δηλαδή παρουσίασε μείωση κατά 4,67%. Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνει ότι ο δήμος, με την εφαρμογή του νέου νόμου, εμφανίζεται με λιγότερες τρέχουσες υποχρεώσεις σε σχέση με το σύνολο των περιουσιακών του στοιχείων σε σύγκριση με τον προηγούμενο νόμο και άρα η εικόνα αυτή είναι θετική για τον δήμο αυτό.

Κατά συνέπεια, από τη παραπάνω ανάλυση παρατηρούμε ότι ο Δήμος Ηρακλείου Αττικής παρουσίασε μία πιο βελτιωμένη εικόνα με την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτη», κυρίως ως προς τον δείκτη χρέους, της δανειακής επιβάρυνσης, του Καθαρού Κεφαλαίου Κίνησης, του Δείκτη Ταχύτητας Κυκλοφορίας Παγίων και του Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας, σε σύγκριση με την εικόνα που είχε με το Πρόγραμμα «Καποδίστριας». Ωστόσο, στη μόνη περίπτωση όπου ο Δήμος εξακολουθεί να

παρουσιάζει προβλήματα αφορά τη γενική ρευστότητα του, καθώς και το γεγονός ότι το Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης παραμένει αρνητικό, παρά το γεγονός ότι μειώθηκε ως αρνητικός αριθμός.

6.4 Ανάλυση και σύγκριση αριθμοδεικτών του δήμου για τη περίοδο 2012-2015.

Οι δείκτες οι οποίοι προαναφέρθηκαν παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 2: Υπολογισμός αριθμοδεικτών για τον Δήμο Ηρακλείου Αττικής, 2012-2015

Αριθμοδείκτες	2012	2013	2014	2015	% Μεταβολή (2012-2015)	% Μεταβολή (2010-2015)
Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	72,25%	170,75%	182,58%	349,92%	92,56%	66,76%
Αριθμοδείκτης άμεσης ρευστότητας	20,12%	66,99%	135,97%	270,21%	83,36%	66,83%
Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης	51,92%	68,14%	70,77%	68,89%	5,66%	2,85%
Καθαρό κεφάλαιο κίνησης	- 1.678.594,26 €	2.330.424,18 €	2.402.579,76 €	7.215.659,43 €	147,42%	113,06%
Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων	14,04%	11,61%	9,87%	10,16%	-1,29%	-0,23%
Δείκτης χρέους	42,36%	32,21%	28,13%	23,12%	-6,41%	-6,98%

Όπως προκύπτει από τον πίνακα αυτόν, ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας για τον Δήμο Ηρακλείου Αττικής το 2012 υπολογίσθηκε στο 72,25%, το 2013 ο αριθμοδείκτης αυτός υπολογίσθηκε στο 170,75%, υποδηλώνοντας μία εξαιρετική υπερκάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του δήμου από τις τρέχουσες υποχρεώσεις κατά 70,75%. Τα επόμενα δύο χρόνια παρουσίασε αυξητική πορεία καθώς το 2014 ο δείκτης αυτός ήσαν 182,58% και 349,92% το 2015. Κατ' επέκταση, από το 2012 έως το 2015, ο δείκτης αυτός αυξήθηκε κατά 92,56% ενώ από το 2010 κατά 66,76%, υποδηλώνοντας σημαντική βελτίωση στη γενική ρευστότητα του δήμου.

Αναφορικά με τον Δείκτη Άμεσης Ρευστότητας, το 2012 υπολογίσθηκε στο 20,12% ενώ το 2013 στο 66,99%. Επίσης, το 2014 ο δείκτης υπολογίσθηκε στο 70,77% και το

2015 270,21%. Αυτό σημαίνει ότι η δυνατότητα του δήμου να καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του αποκλειστικά με τα ταμειακά διαθέσιμα και τους λογαριασμούς όψεως των τραπεζών βελτιώθηκε σημαντικά τα επόμενα χρόνια μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη». Η μέση ετήσια ποσοστιαία μεταβολή κατά τη περίοδο 2012-2015 για τον δείκτη αυτόν ήταν 83,36% ενώ από το 2010 η μεταβολή αυτή ήταν 66,83%. Κατά συνέπεια, η εικόνα ως προς την άμεση ρευστότητα του δήμου βελτιώθηκε επίσης δραματικά όπως και η γενική ρευστότητα.

Επιπλέον, για τον Δείκτη Δανειακής Επιβάρυνσης, το 2012 υπολογίστηκε στο 51,92%, το 2013 στο 68,14%, το 2014 στο 70,77% και το 2015 στο 68,89%. Σε μεταβολές, το 2012-2015 η ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη ήταν 5,66% ενώ τη περίοδο 2010-2015 κατά 2,85%. Το αποτέλεσμα αυτό δεν είναι τόσο θετικό καθώς τη περίοδο 2010-2015 αυξήθηκε η επιβάρυνση του δήμου σε σχέση με τους εξωτερικούς πιστωτές του, συνεπαγόμενο την αύξηση της επιβάρυνσης του δήμου ως προς τους εξωτερικούς δανειστές και την ελαφριά μόνο αύξηση του μεριδίου συνεισφοράς των ξένων κεφαλαίων στη δραστηριότητα του δήμου.

Αναφορικά με το Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης, το 2012 το ύψος του ήταν - 1.6678594,26€. Ωστόσο, το 2013, το ΚΚΚ μετατρέπεται σε θετικό καθώς υπολογίστηκε στο 2.330.424,18€, ενώ τα επόμενα έτη αυξάνεται σημαντικά, αρχικά ελάχιστα στο 2.402.579,76€ το 2014 και 7.215,659,43€ το 2015, πράγμα που σημαίνει ότι η εικόνα παρουσιάζεται αρκετά βελτιωμένη για τον δήμο με την εφαρμογή του «Καλλικράτη». Ουσιαστικά φαίνεται ότι το πρόβλημα της ρευστότητας του αντιμετωπίζεται αρκετά αποτελεσματικά τα επόμενα χρόνια με την ισχύ του νέου νόμου. Η συνολική μεταβολή κατά τη περίοδο 2012-2015 ήταν βέβαια θετική καθώς κατά μέσο όρο τη περίοδο 2012-2015 το ΚΚΚ αυξήθηκε κατά 147,42% ενώ για όλη τη περίοδο αναφοράς 113,06%.

Επίσης, σε σχέση με τον Δείκτη Ταχύτητας Κυκλοφορίας Παγίων, το 2012 υπολογίστηκε στο 14,04%, το 2012 στο 11,61%, το 2013 στο 9,87% και το 2015 στο 10,16%. Το αποτέλεσμα αυτό δηλώνει ότι με την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτη», η εικόνα του δήμου σχετικά με τον βαθμό αξιοποίησης των ενσώματων παγίων στοιχείων που κατέχει παρουσιάζεται ελαφρώς πιο βελτιωμένη σε σχέση με τον προηγούμενο νόμο. Συνολικά όμως, ο αριθμοδείκτης αυτός μειώθηκε από το 2012 έως το 2015 κατά 1,29%, όπως επίσης και καθ' όλη τη περίοδο

αναφοράς (2010-2015) κατά 0,23%. Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνει ότι ο δήμος, παρόλο που το 2011 παρουσίασε μια ελαφρώς βελτιωμένη εικόνα σχετικά με τον βαθμό αξιοποίησης των ενσώματων παγίων στοιχείων που κατέχει, τα επόμενα χρόνια παρουσιάζει ορισμένες δυσκολίες ως προς την δυνατότητα αυτή.

Τέλος, σε σχέση με τον Δείκτη Χρέους, το 2012 υπολογίσθηκε στο 42,36%, το 2013 στο 32,21%, το 2014 στο 28,13% και το 2015 στο 23,12%. Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνει ότι ο δήμος, με την εφαρμογή του νέου νόμου, εμφανίζεται με λιγότερες τρέχουσες υποχρεώσεις σε σχέση με το σύνολο των περιουσιακών του στοιχείων και τα επόμενα έτη με τον νέο νόμο, άρα αυτό υποδηλώνει μία σχετική αύξηση της ικανότητας του δήμου να έχει καλύτερη πρόσβαση σε περισσότερες εσωτερικές πηγές άντλησης χρηματικών κεφαλαίων παρά χρηματοδότηση από εξωτερικούς δανειστές και λοιπούς πιστωτές. Πράγματι, τη περίοδο 2012-2015, ο δείκτης χρέους μειώθηκε κατά 6,41% ενώ καθ' όλη τη περίοδο αναφοράς κατά 6,98%.

7 Συμπεράσματα και Προτάσεις

Σε γενικές γραμμές, με το Σχέδιο Καλλικράτης, επιχειρείται ένας νέος σχεδιασμός στη διάρθρωση των δήμων, τόσο σε εκτελεστικό, όσο και σε διοικητικό επίπεδο. Αποκεντρώνει τη διοίκηση με τη καλύτερη χρήση των ΟΤΑ, δίνοντας τους μεγαλύτερο βαθμό ελευθερίας στη λήψη των αποφάσεων, αυξάνοντας τη διαφάνεια μέσω της αξιολόγησης και της λογοδοσίας των οργάνων λειτουργίας. Πρόσθετα, με τη χρήση της τεχνολογίας και ειδικότερα, της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, δίνεται, τόσο η δυνατότητα καλύτερης εξυπηρέτησης των πολιτών, όσο και η ευκαιρία, για την εντονότερη συμμετοχή τους.

Εν κατακλείδι, τα αποτελέσματα από την ανάλυση αριθμοδεικτών που πραγματοποιήθηκε παραπάνω, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι, με την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» στην περιοχή του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, τα προβλήματα που αφορούν την οργάνωση και διοίκηση του, μειώθηκαν σημαντικά. Έτσι, ενώ ο δήμος αυτός παρουσιάζει έντονο το πρόβλημα της γενικής του ρευστότητας τα πρώτα χρόνια και αδυνατεί να καλύψει επαρκώς τις τρέχουσες υποχρεώσεις του (πλην των δανειακών), με τα υπάρχοντα κυκλοφορούντα στοιχεία,, η εικόνα αυτή αλλάζει σημαντικά τα επόμενα χρόνια (2012-2015), καθώς αυξάνεται η χρηματοδότηση του δήμου αυτού από ίδια κεφάλαια, ώστε να ανταποκρίνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις υπηρεσίες που καλείται να προσφέρει προς τους δημότες του. Επιπλέον, ο δήμος είναι ικανός να καλύπτει τις υποχρεώσεις του και μέσω των ταμειακών διαθεσίμων του. Φαίνεται πως στους υπόλοιπους τομείς, ο δήμος παρουσιάζει μια εξίσου θετική εικόνα, με εξαίρεση ίσως τον βαθμό αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων που έχει στη διάθεση του, καθώς και τη δανειακή του επιβάρυνση. Αυτό ίσως να οφείλεται σε περιορισμούς που αφορούν τη γεωγραφική έκταση του δήμου, την δυσανάλογη κατανομή του πληθυσμού στο δήμο, την δυσκολία εξεύρεσης εσωτερικών πηγών χρηματοδότησης κ.α.. Τελικά, βλέπουμε πως η εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης στον παρόντα δήμο είχε θετική επίδραση στην οργάνωση και τη διοίκηση του. Αντίστοιχα αποτελέσματα θα πρέπει να υπάρξουν και στους υπόλοιπους δήμους της επικράτειας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν μπει συνολικά για την οργάνωση και διοίκηση των

δήμων και να γίνει πραγματικά εμφανής η χρησιμότητα του προγράμματος στη εξυγίανση της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Σε αυτό το σημείο θα μπορούσαμε να διατυπώσουμε μια σειρά προτάσεων, οι οποίες θα συνέβαλαν στην ακόμα πιο αποτελεσματική οργάνωση και διοίκηση των δήμων και των περιφερειών, εφαρμοζόμενες πάντα σε αρμονία με το πρόγραμμα «Καλλικράτης», όπως αυτό έχει διατυπωθεί.

Καταρχάς, είναι αναγκαία η όσο το δυνατόν πληρέστερη ενημέρωση όλων των φορέων που συνδέονται με το εν λόγω πρόγραμμα και ειδικότερα, των υποψήφιων δημάρχων και δημοτικών συμβούλων σχετικά με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις που έχει ο κάθε δήμος ή η περιφέρεια.

Επιπλέον, είναι αρκετά σημαντικό, για την επιτυχή εφαρμογή των νέων διατάξεων του νόμου, οι δημοτικές και περιφερειακές αρχές να συμβάλλουν στην επίτευξη του παραπάνω στόχου, μέσα από την θετική αντιμετώπιση των διατάξεων του νέου προγράμματος, ιδιαίτερα μέσα από την παροχή οδηγιών και εντολών στις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων που προέκυψαν από συνένωση για την απαραίτητη και έγκαιρη συλλογή και επεξεργασία των διαθέσιμων στοιχείων που απαιτούνται μετά την έναρξη της θητείας των νέων τύπων δήμων.

Για όλους αυτούς τους λόγους, είναι αναγκαία η στενή συνεργασία τοπικών και κυβερνητικών φορέων, ακόμη και δημοτών για την καλύτερη αξιοποίηση της υπάρχουσας δημόσιας περιουσίας, η οποία και θα οδηγήσει σε βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ ως προς την οργάνωση και διοίκηση τους.

Βιβλιογραφία

Βουλή των Ελλήνων. (2013). *Σύνταγμα της Ελλάδας-Όπως αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 27ης Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων*. Ανάκτηση Ιανουάριος 3, 2017, από http://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/f3c70a23-7696-49db-9148-f24dce6a27c8/SYNTAGMA1_1.pdf

Γεωργογιάννης, Π. (2008). *Ο Τελευταίος "Καποδίστριας"*. Tyrocenter.

Δαράκη, Π. (1995). *Πολιτισμός και τοπική αυτοδιοίκηση*. Πατάκη.

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (1980). *N. 1080/80 (ΦΕΚ-246 Α') : Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινών της περί των προσόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως Νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 4, 2017, από <https://eleftherovima.files.wordpress.com/2013/11/n-1080-80.doc>.

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (1980). *N. 1069/1980 (ΦΕΚ Α-191) Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 4, 2017, από <http://www.poe-deya.gr/downloads/nomoi/nomos1069-1980.pdf>

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (1980). *Νόμος 1065/1980 «περί κυρώσεως δημοτικού και κοινοτικού κώδικα»*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 5, 2017, από http://www.et.gr/idos-nph/search/pdfViewerForm.html;jsessionid=2206757D3A384493F12CA6F18A21A283?args=5C7QrtC22wHO1H1f3wMBQHdtvSoClrL8uvOCsR_YNdrTII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNuqAGCF0IfB9HI6hq6ZkZV96FIvCqnS7pfRuRrqW848Bs5ctVfzkY2ES0EKv6IjHxyi88..

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (1994). *Νόμος 1416/1984 «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της Δημοτικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ενίσχυση της αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της τοπικής αυτοδιοικήσεως»*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 5, 2017, από http://www.et.gr/idos-nph/search/pdfViewerForm.html;jsessionid=2206757D3A384493F12CA6F18A21A283?args=5C7QrtC22wHO1H1f3wMBQHdtvSoClrL8uvOCsR_YNdrTII9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNuqAGCF0IfB9HI6hq6ZkZV96FIvCqnS7pfRuRrqW848Bs5ctVfzkY2ES0EKv6IjHxyi88..

Μανωλοπούλου, Γ., Μπερέρης, Π.-Α., & Ματαίου, Ε. (2015). *Η Διαχρονική Εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα*. Πάτρα: Πτυχιακή Εργασία, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Ελλάδας.

Μπεσίλα-Βήκα, Ε. (2004). *Τοπική Αυτοδιοίκηση* (Τόμ. 1). Σάκκουλα Αντ. Ν.

Παπαδημητρίου, Γ. (1993). *Η τοπική αυτοδιοίκηση στη σύγχρονη δημοκρατία*. Σάκκουλας Αντ. Ν.

Παπαδουκάκης, Δ. (2005). Σχέδιο 'Καποδίστριας': οι κοινότητες στο μάτι του κυκλώνα. *Ευτοπία: περιοδική έκδοση για τον ελευθεριακό κοινοτισμό*, σσ. online έκδοση (<http://journal.eutopia.gr/el/shedio-kapodistriasis-oi-koinotites-sto-mati-toy-kyklona>).

Παπαρρηγόπουλος, Κ. (1993). *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους: Νέος Ελληνισμός - IV Μεγάλη Επανάσταση* (Τόμ. 16). Κάκτος.

Τάτσος, Ν. (1999). *Δημοσιονομική Αποκέντρωση*. Τυπωθήτω.

Τομαρά- Σιδέρη, Μ. (1999). *Η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση: Δοκίμια*. Παπαζήση.

Υπουργείο Εσωτερικών. (2010). *Εποπτεία Δήμων & Περιφερειών*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 19, 2017, από <http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/epopteia.doc>

Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. (2010). *Εκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων του Σχεδίου Νόμου: Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης «Πρόγραμμα Καλλικράτης»*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 26, 2017, από http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/ekthesi_synepain_kallikraths_9_6_2010.pdf

Φιωτάκη, Ε. (2015). *Η οργάνωση της Περιφέρειας (της αυτοδιοικούμενης), μελέτη Περιφέρειας Αττικής*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 15, 2017, από http://nestor.teipel.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/15777/SDO_DMTA_01381_Medium.pdf?sequence=1

Χρυσανθάκης, Χ. (2010). *Καλλικράτης: Ο Νέος Νόμος για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση*. Νομική Βιβλιοθήκη.

Παράρτημα

Ισολογισμός της 31/12/2010 & 31/12/2011 Δήμου Ηρακλείου Αττικής (Πηγή:

<http://iraklio.gr/>)

ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011
1η ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2011			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2010			ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2011	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2010
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ.ορθ	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ.ορθ			
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ							Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
4. Λοπά εξόδα εγκαταστάσεως	1.418.468,81	1.048.871,71	388.787,20	1.408.881,21	888.685,78	623.286,42	Ι. Κεφάλαιο	12.981.885,08	12.981.885,08
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							II. Διαφορές αναπροσαρμογής και επικαταστάσεως επενδύσεων - διαρκές παγίων		
II. Ενοίκια ακινήτων							1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας τίθων	12.642,00	8.227,80
1. Γηπέδα - Οικόπεδα	6.997.827,01	0,00	6.997.827,01	6.997.827,01	0,00	6.997.827,01	3. Διευρύνσεις Παγίων	17.500,00	10.000,00
1α. Πλατείες-Πάρκα-Παιδοπαικτοί κοινής χρήσεως	1.021.219,22	794.363,56	226.855,66	1.021.219,22	712.443,82	308.775,40	4. Επικαταστάσεις επενδύσεων	11.613.901,80	11.474.481,56
1β. Οδοι-Οδοστρώματα κοινής χρήσεως	6.431.904,59	4.114.513,51	2.317.391,08	6.431.904,59	3.755.093,75	2.676.810,84	IV. Αποσβέσεις εις νέο		
1γ. Πεζοδρόμια κοινής χρήσεως	3.768.920,20	2.535.740,83	1.233.179,37	3.768.920,20	2.245.922,98	1.522.997,22	Υπόλοιπα πλεονάσματα-ελλείμματα χρήσεως εις νέο	424.813,32	-810.909,05
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	5.158.701,68	1.664.321,14	3.494.380,54	5.157.041,60	1.343.281,61	3.813.759,99	Υπόλοιπα ελλειμμάτων προηγούμενων χρήσεων	-11.979.506,93	-11.167.597,88
3β. Εγκαταστάσεις Ηλεκτροφυσικού κοινής χρήσεως	1.049.252,57	692.315,10	356.937,47	1.049.252,57	617.177,44	432.075,13	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων (ΑΙ+ΑΙΙ+ΑΙΙΙ)	19.072.035,28	12.486.887,82
3γ. Λοιπές εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως	1.923.586,59	861.896,12	1.061.690,47	1.923.586,59	713.626,89	1.209.959,70	Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ		
4. Μηχ/να-Τεχν. Εγκαταστάσεις και λοιπός μηχ/ικός εξοπλισμός	331.334,82	124.569,75	206.765,07	253.913,84	89.400,36	164.513,48	2. Λοιπές προβλέψεις	2.948.328,63	1.678.000,00
5. Μεταφορικά μέσα	4.320.449,62	3.831.075,19	489.374,43	4.320.449,62	3.656.437,13	664.017,49	Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
6. Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	1.182.047,31	964.348,83	217.698,48	1.117.173,93	877.180,74	239.993,19	I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
7. Ακινήτοσητες υπό εκτέλεση και προκαταβολές	4.469.892,54	0,00	4.469.892,54	4.015.657,83	0,00	4.015.657,83	3. Δάνεια Ταμειοτρίτων	8.680.045,01	8.198.800,41
7α. Απαλλοτριωμένα ακίνητα υπό εκτέλεση	4.048.614,39	0,00	4.048.614,39	3.484.352,39	0,00	3.484.352,39	II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Σύνολο ακινήτοσητων (ΓII)	40.789.760,64	16.680.144,88	25.109.615,76	38.541.298,38	14.010.684,72	25.630.794,67	1. Προμηθευτές	5.257.508,02	5.314.704,11
III. Τίτλοι πάγια επένδυσης και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις							4. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	14.208,93	79.253,69
1. Τίτλοι πάγια επένδυσης			7.434.995,93			8.940.669,40	5. Ασφαλιστικοί οργανισμοί	32.467,76	248.838,34
Μετ/ν: οφειλόμενα κεφάλαια			0,00			1.500.000,00	7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	1.606.889,68	1.514.695,14
Μετ/ν: προβλέψεις για υποτίμηση			6.022.469,01			7.420.115,85	8. Πιστωτές διάφοροι	1.014.837,38	373.797,50
			1.412.628,82			20.663,66	9α. Υποχρεώσεις προς δικαιούχους απόλλοιτων-ομοιωτών	791.288,53	752.859,44
Σύνολο πάγιοι ενεργητικά (ΓI+ΓII)			28.688.193,48			26.661.298,22	Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)	8.717.200,50	8.284.148,22
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
I. Αποθέματα							1. Έσοδα επόμενων χρήσεων	437.939,82	71.567,01
4. Υλικά κατασκευής και επισκευής τεχνικών έργων, Αναλώσιμα υλικά, Ανταλλακτικά και Είδη συσκευασίας			48.621,77			82.128,78	2. Έσοδα χρήσεως δουλεψμένα	0,00	0,00
II. Απαιτήσεις								437.939,82	71.567,01
1. Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών		3.269.229,03			3.301.661,35		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)	31.168.648,84	30.687.203,18
Μετ/ν: Προβλέψεις		546.106,46	2.723.122,57		579.384,99	2.722.276,36	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ		
4. Επισφαλείς - Επιδες απαιτήσεις και χρεώστες		1.320.616,29			2.955.979,45	0,00	2. Χρεωστικοί λογαριασμοί Δήμου/οι Λογιστικοί	62.380.408,03	102.768.887,13
Μετ/ν: Προβλέψεις		1.320.616,29	0,00		2.955.979,45	0,00			
5. Χρεώστες διάφοροι		1.293.821,71			1.596.786,60	603.392,40	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ)	31.168.648,84	30.687.203,18
Μετ/ν: Προβλέψεις		1.287.500,81	6.320,90		953.394,20	0,00	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ		
6. Λογαριασμοί διατελέσεως προκαταβολών και πιστώσεων			75.719,97			0,00	2. Πιστωτικοί λογαριασμοί Δήμου/οι Λογιστικοί	62.380.408,03	102.768.887,13
			2.806.183,44			3.026.888,78			
IV. Διαθέσιμα									
1. Ταμείο			0,00			0,00			
3. Καταθέσεις όψεως και προθέσεως			1.399.941,10			1.134.851,98			
			1.399.941,10			1.134.851,98			
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔI+ΔII)			4.206.826,31			4.622.848,62			
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			31.168.648,84			30.687.203,18			
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΥ									
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί Δήμου/οι Λογιστικοί			62.380.408,03			102.768.887,13			

Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων των χρήσεων 31/12/2010 & 31/12/2011

Δήμου Ηρακλείου Αττικής (Πηγή: <http://iraklio.gr/>)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011)				
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2011		Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2010	
Ι. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως				
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών		7.998.253,70		8.265.071,44
2. Έσοδα από φόρους-εσφορές-πρόστιμο-προσαυξήσεις		3.288.992,44		2.564.310,49
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Προϋπολογισμό		8.725.220,04		8.545.172,88
Σύνολο		20.012.468,18		19.374.664,81
Μειών: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών		10.089.477,58		10.012.223,18
Μικτά αποτελέσματα (πλεόνασμα) εκμεταλλεύσεως		9.922.988,60		9.362.441,63
Πλέον: Άλλα έσοδα (επιχορηγήσεις-ενοίκια)		809.651,82		1.389.486,22
Σύνολο		10.732.640,42		10.751.927,85
Μειών: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	5.675.638,09		4.511.461,98	
3. Έξοδα λειτουργίας δημοσίων σχέσεων	84.573,50		101.309,79	
5. Παραγής-χορηγίες-επιχορηγήσεις-επιδότησεις -δωρεές	5.509.842,10	11.270.053,69	6.658.738,39	11.271.510,16
Μερικά αποτελέσματα (ζημιές) εκμεταλλεύσεως		-637.413,27		-618.882,31
Πλέον: 4. Προσληπτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	105.947,65		51.239,43	
Μειών: 2. Προβλέψεις υπομίσθωσης τίτλων και χρεογράφων	0,00		2.634.664,77	
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	999.551,65	-893.704,00	640.523,49	3.275.188,26
				-3.223.948,83
Οδικά αποτελέσματα (ζημιές) εκμεταλλεύσεως		-1.481.117,27		-3.748.841,14
ΙΙ. ΠΛΕΟΝ: Έκτακτα αποτελέσματα				
1. Έκτακτα και ανάργα έσοδα	943.063,80		967.334,13	
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	1.551.956,50		2.068.494,55	
4. Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	1.414.831,60	3.909.851,90	284.774,29	3.320.602,97
Μειών:				
1. Έκτακτα και ανάργα έξοδα	450,00		0,00	
2. Έκτακτες ζημιές	326.627,82		30.813,58	
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	1.386.415,98		54.689,49	
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	340.427,51	2.053.921,31	302.367,81	387.870,88
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (πλεόνασμα-έλλειμμα)		424.813,32		-810.908,06
Μειών: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	1.734.655,23		1.767.946,81	
Μειών : Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	1.734.655,23	0,00	1.767.946,81	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ (πλεόνασμα-έλλειμμα)		424.813,32		-810.908,06

Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων των χρήσεων 31/12/2010 & 31/12/2011 Δήμου

Ηρακλείου Αττικής (Πηγή: <http://iraklio.gr/>)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2011	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2010
Καθαρά αποτελέσματα (πλεόνασμα-έλλειμμα) χρήσεως	424.813,32	-810.908,06
(-) Υπόλοιπα αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων	-11.978.506,93	-11.167.597,89
Έλλειμμα εις νέον	-11.653.693,61	-11.978.606,85
Ηράκλειο Αττικής 31 Ιουλίου 2012		
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ	Ο ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ Α.Δ.Τ: ΑΗ - 811188	ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΕΖΓΗΣ Α.Δ.Τ: Α - 328062	
Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Ο ΣΥΝΤΑΞΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΣ Α.Ε. ΚΟΥΥΡΤΙΔΟΥ 7, 104 46 ΑΘΗΝΑ Α.Φ.Μ. 998826632	
	Α.Ο.Υ. ΘΑΛΕΣ ΑΘΗΝΩΝ	
ΑΡΓΥΡΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΥ Α.Δ.Τ: ΑΖ - 103684	ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΙΑΠΠΗΣ Α.Δ.Τ: ΑΙ - 007883 ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΗΣ 8268	

ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ						
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012						
13η ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012)						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2012			Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2011		
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ.αξία	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβ.αξία
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	1.480.180,65	1.191.667,88	288.622,88	1.418.468,81	1.048.871,71	388.787,20
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
II. Ενοίκια ακινήτων						
1. Γήπεδο - Οικόπεδα	6.997.827,01	0,00	6.997.827,01	6.997.827,01	0,00	6.997.827,01
1α. Πινακώ-Πάρκα-Παιδοτόποι κοινής χρήσεως	1.071.952,24	875.614,06	196.338,18	1.021.219,22	794.363,56	226.855,66
1β. Οδοί-Οδοστρώματα κοινής χρήσεως	6.553.259,12	4.455.738,80	2.097.520,32	6.431.904,59	4.114.513,51	2.317.391,08
1γ. Πεδυράκια κοινής χρήσεως	3.768.920,20	2.813.993,19	954.927,01	3.768.920,20	2.535.740,83	1.233.179,37
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	5.280.736,33	1.985.360,67	3.295.375,66	5.158.701,68	1.664.321,14	3.494.380,54
3β. Εγκαταστάσεις Ηλεκτροφυσικού κοινής χρήσεως	1.048.252,57	751.906,39	297.346,18	1.048.252,57	692.315,10	356.937,47
3γ. Λοιπές εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως	1.923.586,59	987.632,30	935.954,29	1.923.586,59	861.896,12	1.061.690,47
4. Μηγίνα-Τεχν. Εγκαταστάσεις και λοιπές μηχανές εξοπλισμού	334.225,32	170.130,15	164.095,17	331.334,82	124.569,75	206.765,07
4. Μεταφορικά μέσα	4.394.249,63	4.016.793,25	377.456,38	4.320.449,62	3.831.075,19	489.374,43
5. Επιπλά και λοιπές εξοπλισμού	1.243.399,43	1.054.765,19	188.634,24	1.182.047,31	964.349,83	217.697,48
7. Ακινητοποίηση υπό εκτέλεση και προκαταβολές	5.483.269,23	0,00	5.483.269,23	4.469.892,54	0,00	4.469.892,54
7α. Απολιρωμένα ακίνητα υπό εκτέλεση	4.050.901,59	0,00	4.050.901,59	4.048.614,39	0,00	4.048.614,39
Σύνολο ακινητοποιήσεων (ΓII)	42.161.678,28	17.111.824,00	25.049.854,28	40.708.760,64	16.588.144,03	26.120.606,61
III. Τίτλοι πάγια επένδυσης και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις						
1. Τίτλοι πάγια επένδυσης			7.434.995,93			7.434.995,93
<u>μελών ασφαλισμένου κεφάλαιο</u>			0,00			0,00
<u>μελών προβλεπόμενα για υποτίμηση</u>			7.412.719,13			6.022.469,01
			22.276,80			1.412.626,92
Σύνολο πάγια ενεργητικό (ΓIII+ΓII)			26.061.852,08			28.633.133,43
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
4. Υλικά κατασκευής και επισκευής τεχνικών έργων, Αντικείμενα υλικά, Αντικείμενα και είδη συσκευασίας			74.768,38			48.621,77
II. Απαιτήσεις						
1. Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	3.529.920,64		3.003.058,14	3.269.229,03		2.723.122,57
<u>Μελών Προβλεπόμενα</u>	526.862,50		3.003.058,14	546.106,46		
4. Εμπορικές - Επιδόσεις απαιτήσεις και χρεώσεις	1.320.616,29		0,00	1.320.616,29		0,00
<u>Μελών Προβλεπόμενα</u>	1.320.616,29		0,00	1.320.616,29		0,00
5. Χρεώσεις διαφόρων	920.981,03		0,00	1.293.821,71		6.320,90
<u>Μελών Προβλεπόμενα</u>	920.981,03		0,00	1.287.500,81		6.320,90
6. Λογαριασμοί διαχειρίσεως προκαταβολών και πιστώσεων		75.809,99			75.719,97	
		3.078.888,19			2.806.163,44	
IV. Διαθέσιμα						
1. Ταμείο			0,00			0,00
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			1.216.794,66			1.399.941,10
			1.216.794,66			1.399.941,10
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔII+ΔIV)			4.970.421,12			4.263.826,31
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+E)			28.700.876,07			31.168.648,94
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ						
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί Δημόσιου Λογιστικού		38.284.780,08			62.380.408,08	
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
A. ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ						
I. Κεφάλαιο						
1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας τίτλων			0,00			12.542,00
3. Διαφορές Πάγινων			17.500,01			17.500,00
4. Επυκολληστές επενδύσεων			11.670.249,53			11.613.901,80
			11.687.749,54			11.644.043,80
II. Διαφορές αναπροσαρμογής και επηρεαζόμενες επενδύσεις - θυρεές παγίων						
IV. Αποκλίματα εις νέο						
Υπόλοιπο πλεονάζουσας χρήσεως εις νέο			1.066.825,51			424.813,32
Υπόλοιπο ελλειμματικών προηγούμενων χρήσεων			-11.553.693,61			-11.978.505,93
			-10.486.868,10			-11.553.693,61
Σύνολο Ξένων κεφαλαίων (ΑI+ΑII+ΑIV)			14.182.686,63			10.072.806,28
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ						
2. Λοιπές προβλέψεις			2.970.886,87			2.948.828,63
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις						
3. Δάνεια Ταμειοτηρίων			8.681.278,78			8.680.046,01
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
1. Προμηθευτές			4.795.891,24			5.257.508,02
4. Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη			8.049,09			14.208,93
5. Ασφαλιστικοί οργανισμοί			3.785,03			32.467,76
7. Μακροχρόνιες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επομένη χρήση			0,00			1.606.889,68
8. Πιστωτές διαφόρων			652.439,48			1.014.837,38
8α. Υποχρεώσεις προς δικαιούχους απαλλοτριώσεων-εμφοτίσεων			548.850,54			791.288,53
			8.048.016,38			8.717.200,30
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓI+ΓII)			12.680.292,14			16.297.546,31
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ						
1. Έσοδα επόμενης χρήσεως			567.231,73			437.939,82
2. Έξοδα χρήσεως διωλεμένα			0,00			0,00
			567.231,73			437.939,82
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ)			28.700.876,07			31.168.648,94
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ						
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί Δημόσιου Λογιστικού		38.284.780,08			62.380.408,08	

Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων των χρήσεων 31/12/2012 Δήμου

Ηρακλείου Αττικής (Πηγή: <http://iraklio.gr/>)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ					
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012)					
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2012		Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2011		
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως					
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών		6.992.095,56		7.998.253,70	
2. Έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-προσαυξήσεις		2.899.932,79		3.288.992,44	
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Προϋπολογισμό		6.791.745,37		8.725.220,04	
Σύνολο		18.683.773,72		20.012.466,18	
Μείον: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών		10.756.038,12		10.089.477,58	
Μικτά αποτελέσματα (πλεόνασμα) εκμεταλλεύσεως		6.917.736,80		8.922.888,80	
Πλέον: Άλλα έσοδα (επιχορηγήσεις-ενοίκια)		989.463,18		809.651,82	
Σύνολο		8.907.199,78		10.732.640,42	
Μείον:					
1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	2.691.509,53		5.675.638,09		
3. Έξοδα λειτουργίας δημοσίων σχέσεων	20.519,90		84.573,50		
5. Παροχές-χορηγίες-επιχορηγήσεις-επιδότησεις -δωρεές	2.688.578,18	5.400.607,61	5.509.842,10	11.270.053,69	
Μερικά αποτελέσματα (κέρδη - ζημιές) εκμεταλλεύσεως		1.608.681,17		-637.413,27	
Πλέον:					
4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	50.625,61		105.847,65		
Μείον:					
2. Προβλέψεις υποσημειώνων τίτλων και χρεογράφων	1.399.167,26		0,00		
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	964.681,70	2.363.748,96	-2.313.123,35	999.551,65	-893.704,00
Ολικά αποτελέσματα (ζημιές) εκμεταλλεύσεως		-808.682,18		-1.491.117,27	
II. ΠΛΕΟΝ: Έκτακτα αποτελέσματα					
1. Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	908.311,85		943.063,80		
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	1.140.078,26		1.551.956,50		
4. Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	19.243,96	2.067.634,07	1.414.831,60	3.909.851,90	
Μείον:					
1. Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	50.185,75		450,00		
2. Έκτακτες ζημιές	60.907,17		326.627,82		
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	76.862,56		1.386.415,98		
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	6.320,90	194.276,38	1.873.357,69	2.053.921,31	1.855.930,59
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (πλεόνασμα)		1.088.826,61		424.813,32	
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		1.671.665,92		1.734.655,23	
Μείον : Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		1.671.665,92		1.734.655,23	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ (πλεόνασμα)		1.088.826,61		424.813,32	

Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων των χρήσεων 31/12/2012 Δήμου Ηρακλείου

Αττικής (Πηγή: <http://iraklio.gr/>)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2012	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2011
Καθαρά αποτελέσματα (πλεόνασμα) χρήσεως	1.066.825,51	424.813,32
(-) Υπόλοιπα αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων	-11.553.693,61	-11.978.506,93
Έλλειμμα εις νέον	-10.486.868,10	-11.553.693,61
Ηρακλείο Αττικής 30 Οκτωβρίου 2013		
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ	Ο ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	
 ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ Α.Δ.Τ: ΑΗ - 611198	 ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΕΖΓΗΣ Α.Δ.Τ: Α - 328062	
 Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	 Ο ΣΥΝΤΑΞΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΟΛΟΚΗΡΩΜΕΝΗΣ ΛΥΣΣΙΣ Α.Ε., ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ 7, 104 45 ΑΘΗΝΑ Α.Φ.Μ. 998626632	
	Δ.Ο.Υ. ΦΛΕΣ ΑΘΗΝΩΝ	
 ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΙΟΥΛΗ Α.Δ.Τ: Χ-846618	 ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΙΑΠΠΗΣ Α.Δ.Τ: ΑΙ - 007883 ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΗΣ 8258	

ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ						
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014						
15η ΧΡΗΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014)						
ΕΠΕΡΙΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2014			Ποσά προηγούμενης χρήσης 2013		
	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ						
4. Λοιπά έσοδα εγκαταστάσεων	1.507.431,82	1.323.520,37	183.911,45	1.468.016,00	1.287.087,45	240.928,55
Γ. ΠΑΠΟ ΕΠΕΡΙΓΗΤΙΚΟ						
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις						
1. Γήπεδο - Οικόπεδο	8.907.827,01	0,00	8.907.827,01	8.907.827,01	0,00	8.907.827,01
1α. Πλατείες-Τάματα -Ταβάνια κλπ κτήσεως	2.694.986,70	1.035.084,70	1.629.802,00	1.071.952,24	902.054,87	169.897,37
1β. Οδο-Οδοστρώματα κοινής χρήσεως	7.294.330,13	5.197.203,31	2.097.126,82	8.553.259,12	4.800.016,43	1.753.242,69
1γ. Παδοστρώματα κοινής χρήσεως	4.178.211,27	3.321.030,84	855.180,43	3.768.920,20	3.069.304,06	699.616,25
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	8.828.730,83	2.487.432,82	4.361.337,21	5.374.157,57	2.198.399,22	3.172.758,35
3β. Εγκαταστάσεις Ηλεκτρομηχανολογικού κοινής χρήσεως	1.303.689,02	875.944,74	427.744,28	1.049.252,57	808.489,30	240.763,27
3γ. Λοιπές εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως	3.038.418,75	1.328.451,38	1.709.967,37	1.923.588,59	1.111.800,08	811.977,51
4. Μηχολογία - Εργάνια και λοιπά μηχανικά εξοπλιστικά	422.454,10	251.189,59	191.264,51	434.581,32	198.985,07	235.596,25
5. Μεταφορικά μέσα	4.413.985,34	4.233.088,75	180.896,59	4.304.249,83	4.130.817,10	263.432,73
6. Επισκευές και λοιπές εξοπλιστικές	1.315.903,01	1.143.395,81	172.507,40	1.300.785,70	1.100.443,83	200.341,87
7. Ανακατασκευές από επίκληση και προκαταβολές	2.777.348,22	0,00	2.777.348,22	8.181.750,30	0,00	8.181.750,30
7α. Αποκατασκευαστικά στοιχεία από επίκληση	4.137.083,50	0,00	4.137.083,50	4.050.001,50	0,00	4.050.001,50
7β. Σύνολο ανακατασκευών (7α+7β)	45.270.655,97	19.832.801,34	25.437.854,63	43.071.223,81	16.315.199,85	24.756.023,96
III. Ήπιες πηγές επένδυσης και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις						
1. Ήπιες πηγές επένδυσης			7.434.995,93			7.434.995,93
μην - οριζόμενο κέρφαλο			0,00			0,00
μην - προβλέψεις για υποτίμηση			3.814.075,13			7.422.135,53
			3.620.920,80			12.860,40
2. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			729.430,44			1.458.860,88
Σύνολο ήπιων ενεργητικών (ΓII+ΓIII)			29.898.295,87			26.227.745,27
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΠΕΡΙΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
4. Υλικά κατασκευής και επισκευής τεχνικών έργων, Ανάλυση υλικών, Ανταλλακτικά και Εξθ συσκευασίας			88.700,91			89.968,18
II. Απαιτήσεις						
1. Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών			4.184.802,24			3.959.448,22
Μηνών Προβλέψεις			3.713.845,58			2.936.064,02
2. Απαιτήσεις από κοινωνικές πόρους - επηρεαζόμενες			751.704,02			2.104.447,41
4. Εμπορικές - Επιδόσεις απαιτήσεις και χρεώσεις			1.320.816,29			1.320.816,29
Μηνών Προβλέψεις			1.320.816,29			0,00
5. Χρεώσεις δόξα			0,00			953.298,38
Μηνών Προβλέψεις			0,00			804.183,45
6. Λογαριασμοί διαχειρίσεως προκαταβολών και πιστώσεων			64.704,86			70.793,08
			1.287.286,44			3.347.737,80
IV. Διεκδικήματα						
1. Ταμείο			185,80			1.253,10
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			3.955.792,45			2.205.548,30
			3.868.878,48			2.208.700,40
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (ΔII+ΔIV)			5.311.835,60			5.624.503,18
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΙΓΗΤΙΚΟΥ (ΒII+Γ+Δ)			35.354.092,02			32.063.178,98
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΚΡΕΔΙΤΙΚΟΙ						
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί Δήμου/Δημοτικού			38.717.398,08			38.043.187,00
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
A. ΪΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ						
I. Κατάλογο						
II. Διαφορές αναπροσαρμογής και επηρεαζόμενες επενδύσεις - Δωρεές παγκών						
1. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας τίτλων			0,00			4.909.508,08
2. Εξοδα αποθεματικά			0,00			17.500,04
3. Δωρεές Πηγών			11.584.807,84			11.592.081,35
4. Επηρεαζόμενες επενδύσεις			11.862.307,88			16.518.087,44
IV. Αποτελέσματα εις νέο						
Υπόλοιπο προηγούμενης χρήσεως εις νέο			280.079,83			186.054,80
Υπόλοιπο αλλομερών προηγούμενων χρήσεων			-10.300.813,50			-10.486.869,10
			-10.040.733,67			-10.300.813,30
Σύνολο Ϊδιων κεφαλαίων (ΑII+ΑIII+ΑIV)			18.231.319,13			18.688.519,01
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ						
2. Λοιπές προβλέψεις			6.311.101,78			2.370.202,05
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
I. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις						
3. Δάνεια Ταμείου			7.044.715,88			7.044.715,88
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
1. Προμηθειές			1.907.837,01			2.355.852,20
4. Υποχρεώσεις από φόρους-έθλη			48.214,84			19.172,80
5. Ασφαλιστικοί οργανισμοί			1.315,70			9.274,41
7. Μακροχρόνιες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επομένη χρήση			0,00			0,00
8. Πιστωτικές δόξα			894.187,39			909.979,57
8α. Υποχρεώσεις προς δικαστικούς επαλλοίωτους-φορολογητές			0,00			0,00
			2.903.355,84			3.294.079,08
Σύνολο υποχρεώσεων (ΓII+ΓIII)			9.954.071,72			10.338.794,86
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ						
1. Έσοδα επόμενης χρήσεως			887.580,31			897.880,16
2. Έσοδα χρήσεως δικαιομετά			0,00			0,00
			887.580,31			897.880,16
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (ΑII+Γ+Δ)			35.354.052,02			32.063.178,98
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΟΤΙΚΟΙ						
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί Δήμου/Δημοτικού			38.717.398,08			38.043.187,00

Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων των χρήσεων 31/12/2014 Δήμου

Ηρακλείου Αττικής (Πηγή: <http://iraklio.gr/>)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ						
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014)						
	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2014		Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2013			
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως						
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών		6.428.282,38		6.621.887,75		
2. Έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-προσαυτίσματα		3.150.815,84		2.844.821,11		
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Προϋπολογισμό		5.387.193,53		5.444.862,04		
Σύνολο		14.964.091,55		14.911.370,90		
Μείον: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών		10.163.273,36		9.911.856,94		
Μικτά αποτελέσματα (πλεόνασμα) εκμεταλλεύσεως		4.800.818,19		4.999.513,96		
Πλέον: Άλλα έσοδα (επιχορηγήσεις-ενισχύσεις)		400.720,50		871.735,34		
Σύνολο		5.210.538,76		5.671.449,30		
Μείον:						
1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	2.540.818,34		2.477.914,24			
3. Έξοδα λειτουργίας δημοσίων σχέσεων	4.837,99		6.846,00			
5. Παροχές-χορηγίες-επιχορηγήσεις-επιδοτήσεις -δωρεάς	3.085.302,82	5.630.758,05	2.512.839,50	4.907.599,74		
Μικτά αποτελέσματα (ζημιές-κέρδη) εκμεταλλεύσεως		-420.220,17		673.849,56		
Πλέον: 4. Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα		90.487,77		69.482,07		
Μείον: 2. Πρόβλεψεις υποτιμήσεως τίτλων και χρεογράφων	1.839,60		9.416,40			
3. Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	411.520,86	413.360,46	-322.672,69	479.915,48	489.331,88	-119.869,61
Οκτικά αποτελέσματα (ζημιές-κέρδη) εκμεταλλεύσεως		-743.062,86		253.979,75		
II. ΠΛΕΟΝ: Έκτακτα αποτελέσματα						
1. Έκτακτα και ανάργα έσοδα	1.143.320,61		835.723,33			
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	1.104.142,27		3.300.365,88			
4. Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	4.414.083,45	6.661.546,33	117.481,20	4.253.570,41		
Μείον:						
1. Έκτακτα και ανάργα έξοδα	9.423,94		837.549,41			
2. Έκτακτες ζημιές	8.938,68		63.422,59			
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	930.868,76		1.211.322,04			
4. Πρόβλεψεις για έκτακτους κινδύνους	4.677.781,56	5.625.012,94	1.036.533,39	2.400.201,52	4.321.495,56	-87.925,15
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (πλεόνασμα)		293.440,83		186.054,80		
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		1.226.732,42		1.268.805,64		
Μείον: 0κ από αυτές αναγνωρισθέντες στο λειτουργικό κόστος		0,00		0,00		
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ (πλεόνασμα)		293.440,83		186.054,80		

Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων των χρήσεων 31/12/2012 Δήμου Ηρακλείου

Αττικής (Πηγή: <http://iraklio.gr/>)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
	Ποσό κλειόμενης χρήσεως 2014	Ποσό προηγούμενης χρήσεως 2013
Καθαρά αποτελέσματα (πλεόνασμα) χρήσεως	293.440,83	186.054,80
(-) Υπόλοιπο αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων	-10.300.813,50	-10.486.868,10
ΣΥΝΟΛΟ	-10.007.372,67	-10.300.813,50
Μείον: Φόρος Εισοδήματος	-33.380,70	0,00
Έκλειμμα εις νέον	-10.040.753,67	-10.300.813,50
Ηράκλειο Αττικής, 22 Δεκεμβρίου 2015		
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ		
Ο ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ		
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΜΠΑΛΟΣ		
Α.Δ.Τ: Φ-102542		
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΗΣ		
Α.Δ.Τ: ΑΕ-002663		
Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		
Ο ΣΥΝΤΑΞΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ		
ΑΝΔΡΑΣΜΕΝΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΥΤΕΣ Α.Ε.		
ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ 7, 104 45 ΑΘΗΝΑ Α.Φ.Μ. 99029832		
Δ.Ο.Υ. ΦΑΕΕ ΑΘΗΝΩΝ		
ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΙΟΥΛΗ		
Α.Δ.Τ: Χ-645518		
ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΙΑΠΗΣ		
Α.Δ.Τ: ΑΙ - 007883		
ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΗΣ 8296		
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΟΥΚΑΣ		
Α.Δ.Τ: ΑΙ - 144250		
ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΗΣ 99401		

ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ						
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015						
16η ΣΥΡΕΣΗ (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015)						
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλειόμενης χρήσης 2015			Ποσά προηγούμενης χρήσης 2014		
	Δόξα κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη	Δόξα κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπόσβεστη
Β. ΕΞΟΔΑ ΕΠΙΧΑΡΑΤΑΞΕΩΣ						
4. Λοιπά έσοδα εγκαταστάσεων	1.857.431,82	1.388.481,91	168.949,91	1.807.431,82	1.323.820,37	163.611,45
Γ. ΠΑΘΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
II. Ενσώματες ακινητοποιήσεις						
1. Γήπεδο - Οικόπεδα	8.997.827,01	0,00	8.997.827,01	8.997.827,01	0,00	8.997.827,01
1α. Πλατείες-Πόδια - Παιδικά κοινής χρήσεως	2.894.988,70	1.194.292,95	1.470.754,95	2.894.988,70	1.035.094,70	1.629.892,00
1β. Οδοί-Οδοστρώματα κοινής χρήσεως	7.294.309,13	5.593.295,74	1.701.073,39	7.294.309,13	5.197.203,31	2.097.105,82
1γ. Παράδρομα κοινής χρήσεως	4.178.211,27	3.578.948,13	597.283,14	4.178.211,27	3.321.030,84	855.180,83
3. Κτίρια και τεχνικά έργα	8.283.739,83	2.740.040,91	5.543.698,92	8.828.739,83	2.487.402,82	4.381.337,21
3β. Εγκαταστάσεις Ηλεκτροτεχνικού κοινής χρήσεως	1.303.880,02	938.790,18	368.889,88	1.303.880,02	875.944,74	427.744,28
3γ. Λοιπές εγκαταστάσεις κοινής χρήσεως	3.038.418,75	1.541.888,85	1.496.529,90	3.038.418,75	1.328.451,38	1.709.967,37
4. Μηχ/ο-Τεχν. Ενίσχυση και λοιπά μινιμά εξοπλισμού	584.125,50	285.588,55	298.536,95	422.454,10	231.180,59	191.284,51
5. Μεταφορικά μέσα	4.804.212,34	4.338.714,17	267.498,17	4.413.885,34	4.233.088,75	180.596,59
6. Επιπλοια και λοιπά εξοπλισμού	1.415.832,40	1.184.893,43	230.938,97	1.315.903,01	1.143.395,61	172.507,40
7. Ανεγερσιμότητες υπό εκτίμηση και προκαταβολές	4.180.595,95	0,00	4.180.595,95	2.777.348,22	0,00	2.777.348,22
7α. Απομειωμένα αξίονα υπό εκτίμηση	4.137.083,59	0,00	4.137.083,59	4.137.083,59	0,00	4.137.083,59
Σύνολο αμοιβατησών (ΠΙ)	48.840.831,40	21.372.128,09	27.288.708,40	48.370.885,97	19.832.801,34	28.537.854,63
III. Ίδια πόγια επένδυσης και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις			27.437.855,31			
1. Ίδια πόγια επένδυσης μόνον οφειλόμενο κεφάλαιο μόνον προβλέψεις για υπομνηση			7.434.995,93			7.434.995,93
			0,00			0,00
			3.825.065,93			3.814.075,13
			3.809.900,00			3.820.820,80
2. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			0,00			729.430,44
Σύνολο πόγια ενεργητικού (Π+ΠΙ)			30.878.658,40			29.898.205,67
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
I. Αποθέματα						
4. Υλικά κατασκευής και επισκευών τεχνικών έργων, Ανάλογα υλικά, Αναλωσιμικά και Είδη συνσκευασίας			68.872,18			68.730,81
II. Απαιτήσεις						
1. Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών			5.210.430,71			4.184.802,24
Μέσων Προβλέψεις			3.911.482,43			3.713.845,58
2. Απαιτήσεις από κανονικούς πόρους - επιχειρηθείσες			735.942,01			731.704,02
4. Επισφαλείς - Επίσης απαιτήσεις και χρεώσεις			1.320.618,29			1.320.618,29
Μέσων Προβλέψεις			0,00			0,00
5. Χρεώσεις διάφορα			0,00			0,00
Μέσων Προβλέψεις			0,00			0,00
6. Λογαριασμοί διατάξεως προκαταβολών και πιστώσεων			68.472,08			64.794,88
			2.163.382,35			1.287.258,44
IV. Διυφήματα						
1. Ταμείο			1.024,93			185,80
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας			8.010.244,57			3.955.792,45
			8.011.269,50			3.955.978,25
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού (Δ+ΔΙ+ΔΙΙ)			10.180.824,00			5.311.835,60
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			41.228.079,31			35.384.052,92
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ						
2. Χρεωστικοί λογαριασμοί Δήμου/ου Λογιστικού			40.388.751,85			35.717.398,05
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
A. Ίδια ΚΕΦΑΛΑΙΑ						
1. Κεφάλαιο			16.889.735,92			16.889.735,92
II. Διαφορές αντιπροσώπων και επιχειρηθείσες επενδύσεων - Διαρκές παγίων						
1. Διαφορές από αντιπροσωπική αξία τίτλων			0,00			0,00
2. Ειδικά αποθεματικά			0,00			0,00
3. Διαρκές Παγίων			17.500,04			17.500,04
4. Επιχειρηθείσες επενδύσεις			12.707.776,47			11.584.807,84
			12.725.276,51			11.582.307,88
IV. Απομειωμένα ως νέο						
Υπόλοιπο πλεονέκτημα χρόνου ως νέο			3.852.988,20			280.079,83
Υπόλοιπο ελλειμματικών ποσοτήσεων ως νέων			-10.040.733,67			-10.300.813,50
			-6.187.745,47			-10.040.733,67
Σύνολο ίδιων κεφαλαίων (Α+ΑII+ΑIV)			23.227.268,96			18.231.310,13
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ						
1. Προβλέψεις Προσμητικό			982.889,78			832.101,78
2. Λοιπές προβλέψεις			5.470.000,00			5.470.000,00
			6.441.889,78			6.311.101,78
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
4. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις						
3. Δάνεια Τραπεζών			6.586.829,21			7.044.715,88
II. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
1. Προμηθειών			1.590.853,79			1.997.837,91
4. Υποχρεώσεις από φόρους-έλη			72.948,83			48.214,84
5. Ασφαλιστικά οργανισμοί			333,34			1.315,70
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επομένη χρήση			478.088,67			0,00
8. Πιστωτές διάφορα			813.844,14			884.187,39
8α. Υποχρεώσεις προς δικαστήρια-επαλλοιότατους-μεμολοτούς			0,00			0,00
			2.884.884,47			2.930.355,84
Σύνολο υποχρεώσεων (Π+ΠΙ)			9.531.889,39			9.954.071,72
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ						
1. Έσοδα επόμενων χρόνων			1.794.480,00			887.589,31
2. Έξοδα χρόνων δουλειών			232.948,81			0,00
			2.027.428,81			887.589,31
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)			41.228.079,31			35.384.052,92
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΟΤΙΚΟΙ						
2. Πιστωτικοί λογαριασμοί Δήμου/ου Λογιστικού			40.388.751,85			35.717.398,05

Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων των χρήσεων 31/12/2015 Δήμου

Ηρακλείου Αττικής (Πηγή: <http://iraklio.gr/>)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ				
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015)				
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2015		Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2014	
I. Αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως				
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών		8.204.882,01		8.428.282,38
2. Έσοδα από φόρους-εισφορές-πρόστιμα-προσαυξήσεις		3.391.210,92		3.150.815,84
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από Κρατικό Προϋπολογισμό		8.208.543,03		5.387.193,53
Σύνολο		15.804.415,96		14.964.091,55
Μείον: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών		10.863.555,34		10.183.273,38
Μικτά αποτελέσματα (πλεόνασμα) εκμεταλλεύσεως		4.940.860,62		4.800.818,19
Πλέον: Άλλα έσοδα (επιχορηγήσεις-ενοίκια)		580.933,86		409.720,59
Σύνολο		5.521.794,28		5.210.538,78
Μείον: 1. Έξοδα διακοπικής λειτουργίας	2.715.888,84		2.540.818,34	
3. Έξοδα λειτουργίας δημοσίων σχέσεων	48.532,90		4.837,99	
5. Παροχές-χρητίες-επιχορηγήσεις-επιδοτήσεις -Διαρείς	2.153.211,41	4.917.633,24	3.085.302,82	5.630.758,95
Μικρά αποτελέσματα (κέρδη-ζημιές) εκμεταλλεύσεως		804.181,04		-420.220,17
Πλέον: 4. Πιστωτικά τόκα και συναφή έσοδα	158.588,54		90.487,77	
Μείον: 2. Πρόβλεψεις υποτήρησης ήπιων και χρεογράφων	11.020,80		1.839,60	
3. Χρεωστικά τόκα και συναφή έξοδα	484.182,14	495.182,94	-338.616,40	413.380,48
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη-ζημιές) εκμεταλλεύσεως		265.544,84		-743.092,88
II. ΠΛΕΟΝ: Εκτακτα αποτελέσματα				
1. Εκτακτα και ανόργανα έσοδα	2.042.104,14		1.143.320,81	
3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	1.797.889,90		1.104.142,27	
4. Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	0,00	3.839.774,04	4.414.083,45	6.881.548,33
Μείον:				
1. Εκτακτα και ανόργανα έξοδα	1.623,48		9.423,94	
2. Εκτακτα έξοδα	0,00		8.938,68	
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	31.200,07		930.888,78	
4. Πρόβλεψεις για έκτακτους ενδόνους	197.816,85	230.440,38	3.809.333,66	5.625.012,04
Οργανικά και έκτακτα αποτελέσματα (πλεόνασμα)		3.874.878,30	4.677.781,56	1.038.533,39
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων		1.804.288,29		1.228.732,42
Μείον : Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος		0,00		0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ (πλεόνασμα)		3.874.878,30		293.440,53

Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων των χρήσεων 31/12/2015 Δήμου Ηρακλείου

Αττικής (Πηγή: <http://iraklio.gr/>)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
	Ποσά κλειόμενης χρήσεως 2015	Ποσά προηγούμενης χρήσεως 2014
Καθαρά αποτελέσματα (πλεόνασμα) χρήσεως	3.874.878,30	293.440,53
(-) Υπόλοιπο αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων	-10.040.733,67	-10.300.813,50
ΣΥΝΟΛΟ	-6.165.855,37	-10.007.372,97
Μείον Φόρος Εισοδήματος	-21.890,10	-33.980,70
Έλλειμμα εις νέον	-6.187.745,47	-10.040.733,67

Ηράκλειο Αττικής, 20 Σεπτεμβρίου 2016

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΜΠΑΛΟΣ Α.Δ.Τ: Φ-102542	Ο ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΙΛΑΝΔΡΟΣ Α.Δ.Τ: ΑΗ-813359
Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Ο ΣΥΝΤΑΞΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΑΝΑΒΑΘΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΛΥΣΙΣ Α.Ε. ΑΝΑΠΑΥΣΣΕΣ 6, 14651 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Φ.Μ. 993328832 Α.Ο.Υ. ΦΛΕ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΙΟΥΛΗ Α.Δ.Τ: Χ-845519	ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΙΑΠΗΣ Α.Δ.Τ: ΑΙ - 007893 ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΗΣ 8258
	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΝΟΥΚΑΣ Α.Δ.Τ: ΑΙ - 144250 ΑΡ.ΑΔΕΙΑΣ Α' ΤΑΞΗΣ 99401